

bülten

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ AYLIK YAYIN ORGANI

ŞUBEDEN HABERLER

**HAYAT STANDARDINA GÖRE
VERGİLENDİRMEDE KANIT
HAKKI**

**ISO 9000 SEMİNERLER DİZİSİ
DEVAM EDİYOR**

**TOPLULUK KARŞISINDA
KONUŞMA**

**YAPI İŞKOLUNDA KAMU
ÇALIŞANLARI SENDİKASI
YAPI-YOL SEN**

**ÜNİVERSİTE EĞİTİMİ VE
MESLEK İLİŞKİLERİ İÇİN YENİ
BİR MODEL TARTIŞMASI**

PARETO ANALİZİ

**YENİ BİR TOPLUM YENİ BİR
ANAYASA**

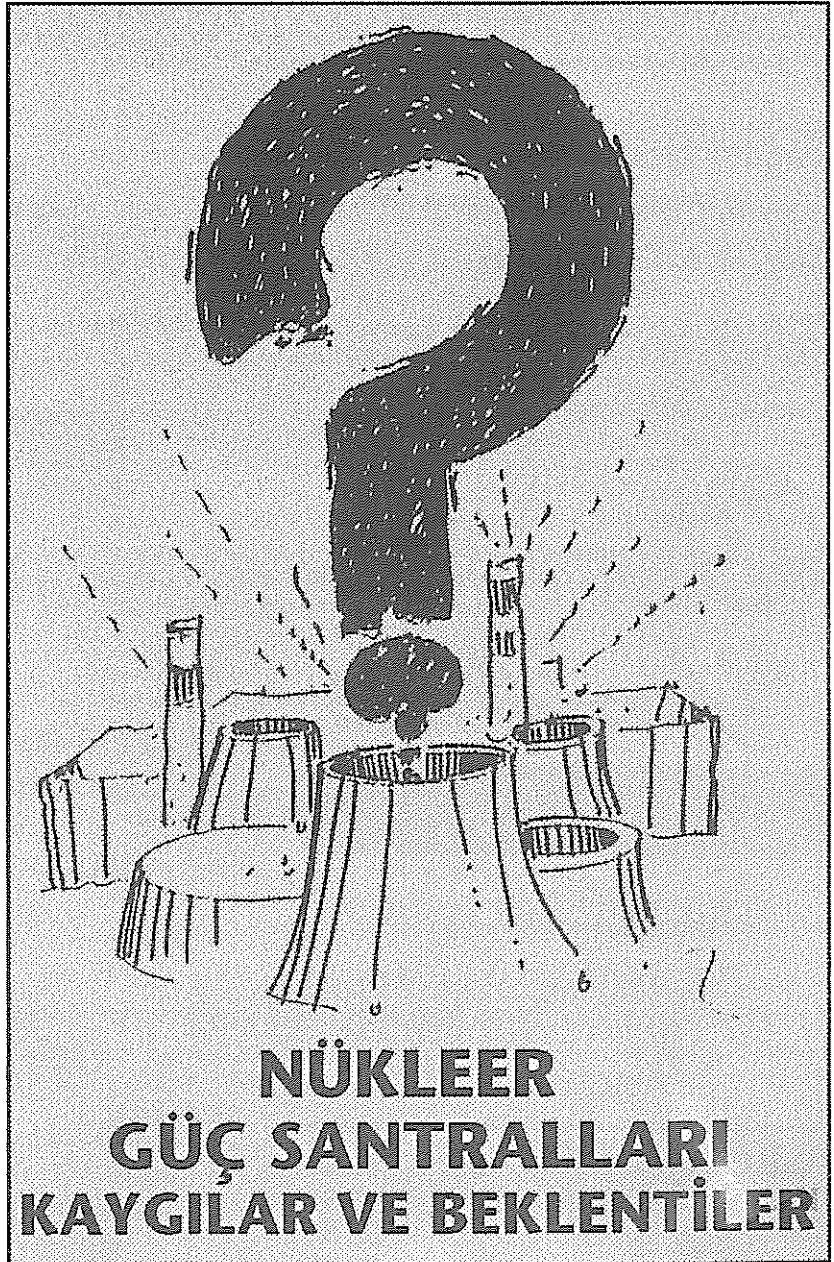
KADIN OLMAK

**NÜKLEER GÜÇ SANTRALLARI
KAYGILAR VE BEKLENTİLER**

**NÜMERİK KONTROLLU
TEZGAHLARDA PROGRAMLAMA
PRENSİPLERİ**

**GÖLGE OYUNU'NDAN
REMBETİKO'YA YUNAN
SİNEMASI**

**BULANIK HAVADA KAVRAM
AVLAMANIN DAYANILMAZ
HAFİFLİĞİ**

kalimaksan

KALIP İMALAT MAKİNA SANAYİ

Mühendislik - Müşavirlik - Taahhüt
ve Elektro Erezyon Kalıp İşleri

615/4 Sk. No. 13 Çamdibi - İZMİR

Tel: 33 82 75 - Fax: 33 82 75

Çağdaş Elektrogalveniz San. ve Tic.

Askı Dolap - Çinko Kaplama İşleri

HALİT KAZMA
MAK. MÜH

Kemalpaşa Cad. No: 91 Tel: 33 94 20 Çamdibi - İZMİR

İNGİLTERE' de *İNGİLİZCE*
ALMANYA' da *ALMANCA*
FRANSA' da *FRANSIZCA*
İTALYA' da *İTALYANCA*
İSPANYA' da *İSPANYOLOCA*
JAPONYA' da *JAPONCA*

DETAIL TANITIM - ORGANİZASYON

Tel: 25 88 58 - Fax: 25 88 58

Ayrıca işadamlarına
ve uzmanlık dalına göre,
mesleki kurslar.

* Okulların kaliteleri onaylanmıştır.

PETROL
OFİSİ
BAYİİ

Yesiller

**PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİİ
TİCARET ve NAKLİYAT LTD. ŞTİ.**

FUEL OIL - MOTORİN
ve Madeni Yağlar
50 Yıllık tecrübemizle
hizmetinizdeyiz

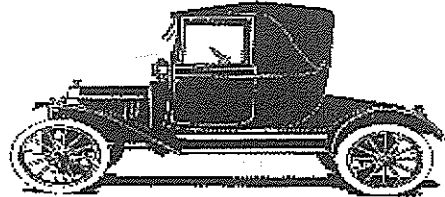
Yalı Cad. No: 38/1
Karşıyaka - İZMİR

Tel: 11 58 48
68 88 84
68 88 85
Fax: 11 28 36

**TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ
ODASI İZMİR ŞUBESİ**

**ÖZEL
dinamik
SÜRÜCÜ KURSU**

Yeni dönem kayıtları gündüz,
gece, hafta sonu kursları ile
devam ediyor.
BAŞARINIZ BAŞARIMIZDIR!

TMMOB'ye bağlı Oda üyelerine ve birinci
derece yakınlarına %10 indirim yapılır

Atatürk Cad. No: 422 K: 3-4 Alsancak -
İZMİR (Alsancak Garı karşısı)
Tel: 22 57 58 / 68 27 25

bülten

MART 1993
Yıl:7 Sayı:46
MMO İzmir Şubesi Adına Sahibi
Ali GÜNGÖR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Fasih KUTLUAY

Genel Yayın Yönetmeni
Kazım UMDULAR

Bülten Yayın Komisyonu:
Ali Doğan COŞKUN
Oğuz İNCEOĞLU
Tansel TÜRKMEN
Nilgün BAYDAN
Nilgün ATALAY

Gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanmamasına, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu karar verir. Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına, ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi ve/veya kuruluşu aittir.

Bültene gönderilen çeviri yazıların kaynağı mutlaka belirtilir. Gönderilen yazılar, yazarlarına geri verilmez.

Dizgi ve Sayfa Düzeni:
TROYA TANITIM Tel: 83 29 28

Teknik Hazırlık ve Baskı:
Altındağ Matbaası Tel: 21 54 75

Yönetim Yeri:
Ali Çetinkaya Bulvarı No: 12/1
Alsancak/İZMİR
Tel: 22 08 11-21 74 68
Fax: 22 60 39

Baskı sayısı:3600

1993 YILI REKLAM BEDELLERİ

Arka Kapak	3.000.000.-TL
İç Kapaklar	2.000.000.-TL
İç Sayfalar	
Tam Sayfa	1.500.000.-TL
1/2 Sayfa	800.000.-TL
1/4 Sayfa	400.000.-TL

Fiyatlara KDV eklenir

Kapak:
Tufan ARKAYIN

bülten'den

DÜN, BUGÜN, YARIN...

Şubat ayı içerisinde Şubemizce gerçekleştirilen "Nükleer Güç Santralleri; Kaygılar ve Beklentiler" konulu tartışmalı toplantı, "Nükleer Enerji, Radyasyon" gibi kamuoyunun gündemindeki önemli bir konunun çeşitli yönleriyle ele alınmasının sağlanması ve ülke genelinde bu konuda son dönemde yapılan ilk toplantı olması yönüyle son derece ilgi çekiciydi.

Ülkemizde konuyla ilgili TAEK'te çalışan mühendislerin ve bilim adamlarının yanısıra duyarlı kamuoyu çevrelerinin de katıldığı toplantıda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve İzmir Milletvekili Sn. Ersin FARALYALI'nın programda yer almasına karşın katılmaması önemli bir eksiklikti.

Oysa, "saydamlık", "katılımcılık" ilkelerini programına almış hükümetin bu ve benzeri toplantılara önceki dönem hükümetinin anlayışından daha farklı yaklaşarak katılım sağlayacağını düşünüyorduk.

Özellikle "ülkemizin geleceğini" ilgilendiren böylesi önemli konularda hükümetin; ilgili kişi ve kuruluşların ve toplumun görüş, öneriler ve eleştirilerini alarak karar süreçlerine her yönüyle katılımı sağlaması gerekmektedir. Oysa hükümet bugüne dek benzer konularda olduğu gibi bu konuda da adım atmakta çekingen davranmaktadır.

İşadamları ve sanayicilerin düzenledikleri toplantılara gösterilen özenin, meslek odalarının toplantılarına, görüş ve önerilerine göstermemekteki ısrarın sürdürüldüğünü üzüntüyle izliyoruz.

Yine basında yer alan hükümetin ikinci 500 günlük programında Nükleer Güç santrallerinin Ekim ayında temellerinin atılacağını bildirmesi, birinci 500 günlük programın uygulanmasındaki temel eksiklik olarak gördüğümüz "demokratik katılım" mekanizmalarının işletilmemesindeki ısrarın hala sürdüğünü göstermektedir. Benzer şekilde henüz "işletme Ruhsatı" bulunmayan Yatağan Termik Santralının "geri teknolojiyle" halkın yaşamını ve bölgenin ekolojik dengesini tehdit etmesi ve yıllardır desülfürizasyon tesislerinin yapılmaması ve işletilmemesi herhangi bir gerekçeyle açıklanamaz. Yine aynı bölgede düşük kaliteli linyitlerin bol miktarda uranyum içerdiği bilinmesine karşın, bu kömürlerin yakılması sonucu uranyumun küllerde yoğunlaşması ve bu küllerin çevreye yayılması ile çevrede radyoaktivite yönünden risk oluşabileceği bilinmesine karşın, "sınır değere" ulaşmanın öncesinde herhangi bir önlemin alınmaması ve bugüne kadar kamuoyunun bilgilendirilmemesi halkın geleceğe ilişkin endişelerinin artmasına, devlete olan güveninin sarsılmasına neden olmuştur.

Termik Santrallerin; çevre ve insan faktörü gözetilmeksizin yapılması, işletilmesi ve bu çağdışı anlayışın ısrarla sürdürülmesi özellikle Nükleer Güç Santralleri gibi yüksek teknolojinin kullanıldığı enerji üretiminin ülkemizde her yönüyle güvenilirli bir şekilde uygulanabilirliği konusunda güvensizlik yaratmaktadır.

Ülkemizde, demokratikleşme ve sanayileşme sürecinde daha ileri adımlar atılmasının, toplumumuzun örgütlü kesimlerinin katılımına bağlı olduğu gerçeği sürekli göz ardı edilmektedir. Bugün kamuoyunda 500. gününü dolduran hükümetin artı ve eksileri değişik yönleriyle tartışılırken biz özellikle demokratik katılım mekanizmalarının bir an önce toplumun hiç bir kesimini gözardı etmeksizin oluşturulup işletilmesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Bu anlayışın bir başka pratik yansıması, bölgemizde kurulması planlanan "İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ" nün yer seçiminde görülmektedir.

Yine kapalı kapılar ardında hazırlanan 6 sayfalık bir raporla, Enstitünün işlevine ve amacına uygun bir yer olan Aliağa bölgesinde kurulmaması kararlaştırılmıştır.

Dünden bugüne, bugünden yarına bu örneklerin çoğalmaması için "açık tartışma ortamlarının yaratılması zorunluluğunu" bir kez daha yineliyoruz. Bu kararın çok geç olmadan gözden geçirilmesini öneriyoruz.

Nükleer Güç Santralleri Tartışıldı

Şubemizin önemli bir etkinliği "**NÜKLEER GÜÇ SANTRALLARI; Kaygılar ve Beklentiler**" konulu tartışmalı toplantı Şubat ayı içerisinde gerçekleşti.

13 Şubat 1993 Cumartesi günü Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Salonu'nda gerçekleştirilen tartışmalı toplantı programının öğleden önceki bölümünde Bildiriler, sonraki bölümde ise Panel vardı. Oda Başkanımız Murat ÖNDER'in açılış konuşmasından sonra programda olmasına karşın Partisinin Genel İdare Kurulu Toplantısı olması nedeniyle katılmayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ersin FARALYALI'nın yerine başkanışmanı Halit ÖZBOYACI yaptı.

Bildiriler bölümünde; "**Nükleer Güç Santrallerinin Enerji Planlamadaki Yeri**" konusunda TEK adına APK Daire Başkanı Teoman ALPTÜRK, "**Ülkemizde**

Nükleer Güç Santralleri Kurma Girişimlerini", TEK'in 1984 yılından, "reorganizasyon" döneminden önceki Nükleer santralleri Daire Başkanı Dr. Ahmet KÜTÜKÇÜOĞLU, "**Çernobil Kazasının Nükleer Enerji ve Çevre**" konusunda ise Elektrik Mühendisi Arif KÜNAR konuşma yaptılar.

Öğleden sonraki bölümde ise, yöneticiliğini Oda başkanımız Murat ÖNDER'in yaptığı panelde; TAEK Başkan Yrd. Doğan ÖNER, Elektrik Y. Mühendisi Dr. Tanay Sıtkı UYAR, Prof. Dr. Tolga YARMAN, Gazeteci-Yazar Timur DANIŞ ve Dr. Ahmet KÜTÜKÇÜOĞLU konuşmacı olarak katıldılar. Panel'de yer alan konuşmaları özet olarak Bülten'imizin ileriki sayfalarında bulabilirsiniz.

Önce 1986 yılında Çernobil Nükleer Güç Santralında meydana gelen kazanın

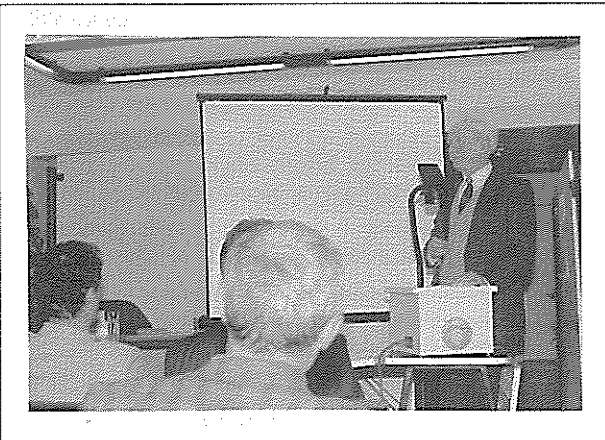
ülkemize etkilerinin ancak altı yıl sonra gündeme gelebilmesi, ülkemizde yapılan termik santrallerin çevreye olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için gerekli desülfürizasyon tesislerinin bugüne dek ya kurulmaması ya da mevcut filtrelerinin düzenli olarak çalıştırılmaması, Çevre Kanunu gereği çıkarılması gerekli CED yönetmeliğinin bugüne dek çıkarılmamış olması, kamuoyunda Gökova Termik Santrali olarak bilinen 1983 yılında ANAP döneminde yapımına başlanan Kemerköy Termik Santrali 1992 RIO Zirvesinde Başbakan DEMİREL'in yaptırılmayacağı söylediği halde santralin yapımının bugün tamamlanmış olması ve son olarak Muğla Yatağan Termik Santrali ısınma amacıyla sobalarda kullanılan Yatağan havzası kömürlerinin yakılması sonucunda, TAEK tarafından bölgede kurulan "Radyasyon Erken Uyarı Sistemi'nin alarm durumuna geçmesiyle, bugüne dek böylesi bir gelişmenin olabileceğinin toplumdan gizlenmiş olması vb. olaylar halkın devlete olan güvenini haklı olarak sorgulamasına yol açmaktadır.

Bu bağlamda son zamanlarda ülkemizde yeniden gündeme gelen Nükleer Güç santrallerinin kurulmasına ilişkin çalışmaların tüm bu gelişmeler ışığında saydamlıkla sürdürülmesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Konunun kamuoyunda tüm boyutlarıyla irdelenmesi ve "**oldu-bittiye**" getirilmemesi için halkın, ilgili tüm kurum, kuruluşların karar süreçlerine katılımının sağlanması gerekmektedir.

Aksi halde bu konuda alınacak her türlü karar, uygulama aşamasında halkın devlete olan güvensizliğini yeniden gündeme getirecektir. □

SOĞUK TEKNİĞİNDE YENİ GELİŞMELER

Soğuk Tekniğinde Ekolojik Denge'nin korunmasına ilişkin sistem arayışları gündemde;

Geçtiğimiz hafta içerisinde soğutma konusunda uzman Makina Y. Mühendisi **R.W. JAMES** Şubemizin konuğuydu.

Tübitak Marmara Gebze Enstitüsü'nde çalışan üyemiz Makina Yüksek Mühendisi Y. Onur DEVRES'in kanalıyla kurduğumuz ilişki sonucu İngiltere'den ülkemize gelen R.W. JAMES üç gün boyunca Şubemizce organize edilen çeşitli etkinliklere katıldı. James D.E.Ü Mühendislik Fakültesine verdiği gündüz konferansı sonrası aynı günün akşamı, 22 Şubat Pazartesi günü 19:15-21:00 saatleri arasında Şube Merkez binamızda konferans verdi. Yoğun ilgi gören bu konferansa üyelerimizden ve soğutma sektöründen 60'a yakın kişi katıldı.

Konferansta; Kamu Kuruluşlarından, özel sektörden ve serbest çalışan meslektaşlarımızın yanı sıra ESSİAD üyeleri ve üniversite öğretim üyeleri ile Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde konuk Rus Bilim Adamı A.İ. ILYINSKY'de vardı.

Soğuk Tekniğinin ekolojik dengelyi koruyacak şekilde nasıl tasarlanması gerektiği ve enerji tasarrufu sağlayacak sistemler konularında ayrıntılı bilgiler verilen konferansta katılımcıların bakım-onarımına ilişkin soruları yanıtladı. Ayrıca sistem temizlemeleri ve soğutkan israfının önüne geçilmesi konusunda bilgilerin verildiği konferans yaklaşık 2 saat sürdü.

D.E.Ü. MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ MAKİNA MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜNDE 2. KİTAP SERGİMİZ AÇILDI

Şubemizce 24 Şubat 1993 tarihinde DEÜ Mühendislik Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümünde "Kitap Sergisi" açıldı.

Mühendislik Fakültesi öğrencilerine Odamız yayınlarının ve Şubemiz yayınlarından Prof. Dr. Mustafa SABUNCU tarafından yayına hazırlanan Çözümlü Makina Dinamiği Problemleri, Dinamik, Uygulamalı Dinamik Problemlerinin Çözümleri kitapları indirimli olarak satılmaktadır. Sergi 10 Mart 1993 tarihine kadar açık kalacaktır.

İlki 5-22 Ekim 1992 tarihlerinde açılan ve yoğun ilgi gören sergimizin bu kez de ilgiyle karşılandığı gözlemlendi.

93 ÖZEL İŞ AJANDANIZI ALDINIZ MI?

Odamızca hazırlanan ve üyelerimize ücretsiz olarak verilen 1993 yılı Ajandalarını Şubemizden, Manisa İl Temsilciliğinden, Soma ve Alağa İlçe Temsilciliğinden ve İşyeri Temsilciliklerinden sağlayabilirsiniz.

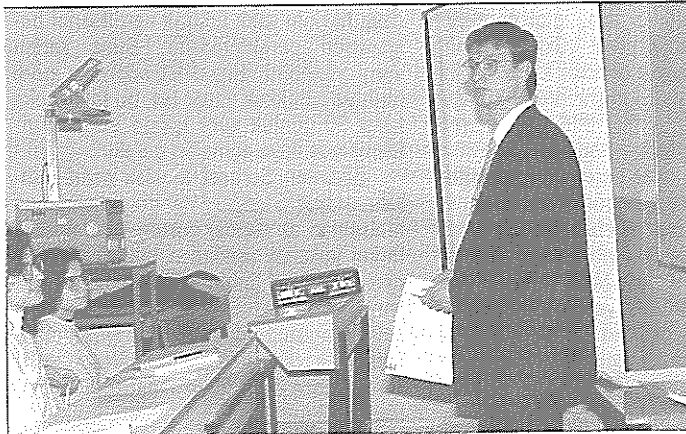
Topluluk Karşısında Konuşma Tekniği Konferansı

25 Şubat 1993 Perşembe saat 19.00 - 21.30 arasında Şubemiz binasında gerçekleştirilen ve 45'e yakın üyemizin katıldığı "Topluluk Karşısında Konuşma Tekniği" konulu konferans oldukça ilgi çekiciydi.

Üyemiz Şener Muter'in sunduğu konferans sonrasında katılımcıların sorularıyla süren tartışmalı toplantı yaklaşık 2.5 saat sürdü. Sn. Şener Muter'in hazırlamış olduğu konuyla ilgili özel metni Bülten'imizin "Üyelerimizden" sayfamızda bulabilirsiniz.

Son Sınıf Öğrencilerinin Seçmeli Derslerine Endüstri Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonundan Katkı

D.E.Ü. Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği son sınıf öğrencilerinin bazı seçmeli dersleri Şubemiz Endüstri Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonumuz üyelerinin katkılarıyla organize edilmektedir.

Bir yıl boyunca her hafta perşembe günleri ikişer saat olarak verilecek derslerin ilki, 25 Şubat 1993 tarihinde gerçekleştirildi. Kalite Danışma Merkezinin Teknik sorumlusu ve Şubemiz MDK Başkanı Turgay ŞIRVAN ve MDK üyesi Fikret EKİCİ tarafından verilen "Kalite Güvence Sistemleri ve ISO 9000" konusunda ders oldu.

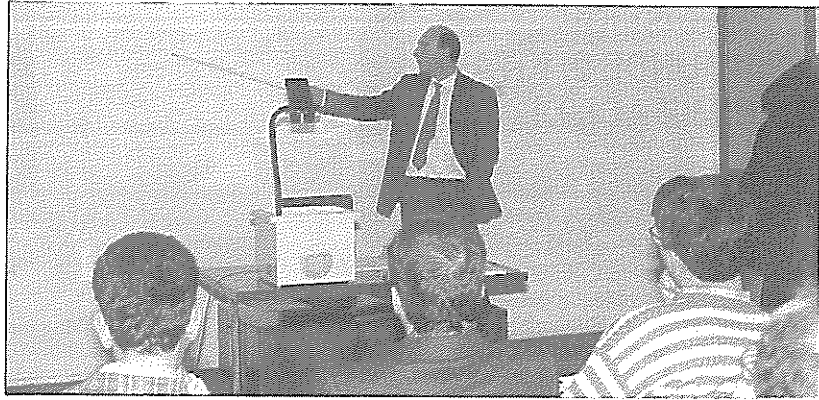
Üniversite-Oda işbirliğinin güzel bir örneğini oluşturan bu çalışmaya katkı koyan tüm üyelerimize teşekkür ediyoruz.

ISO 9000 SEMİNERLERİNİN 4. BAŞLIYOR

ISO 9000 Kalite Güvence Sistem Modelinin anlaşılabilir, uygulanabilir nitelikte mühendislere aktarmayı amaçlayan 3. programı, 19 Şubat 1993 Cuma günü yapılan bir kokteyl ile sona erdi.

Bölgemiz sanayi kuruluşlarından; ARÇELİK, SENKROMEC, TARIŞ PAMUK, VALF SANAYİ (ECA), EĞE PLAST, RAPAK A.Ş. (RAKS), BEŞER BALATA, ASMAŞ, ÜÇFAZ, AKMADEN, GÜNDÜZ MOBİLYA, ÖNTAŞ'DAN çalışan içinde meslektaşlarımızında bulunduğu 34 kişi daha sertifikalarını aldı. Böylece bu programı tamamlayan kişi sayısı 128'e ulaştı.

Şube Kalite Danışma Merkezi bünyesinde sürdürdüğümüz ISO 9000 seminer dizisinin 4. s'ü ise 5 Nisan 1993 tarihinde başlayacaktır. 4. Seminerin programı "Seminer" sayfamızda sunulmaktadır.

ODA ÜYELİK ÖDENTİLERİMİZİ HEMEN ŞİMDİ ÖDEYELİM

28 Şubat - 1 Mart 1992 tarihlerinde yapılan Oda Genel Kurul Toplantısında 1993 yılı Oda üyelik ödentisi 240.000 TL. olarak belirlenmiştir.

Bu ödenti miktarını Oda Tüzüğü'nde belirtildiği üzere 4 eşit taksitte ödeyebilirsiniz. Ancak bir defada yatırarak Şube Yönetim Kurulumuzun 1993 yılı çalışma programına istenilen nitelikte ve zamanında gerçekleştirilebilmesini sağlayabilirsiniz.

1993 yılında bölgemizde daha güçlü bir oda yaratmak istiyorsak, 1993 yılı ödentisini hemen şimdi ödeyelim.

ÜYE PROFİL ANKETİNİZİ

ALDINIZ MI?

Telefon edin getirelim....

Doldurduysanız

gelip alalım...

Başvuru: Kazım ÜMDÜLAR

HAYAT STANDARDINA GÖRE VERGİLEMEDE KANIT HAKKI

Av. Nuri YILMAZ

Temmuz -Ağustos 1992 gün ve 18-19 sayılı İzmir Barosu Bülteni'nde yayımlanan "Hayat Standardına Göre Vergilendirmelerde, İspat Hakkını Sınırlayan Yasa Hükmü, Anayasa Mahkemesince İptal Edildi" başlık yazımında, hayat standardına göre belirlenen matrah farkını vergi yükümlülerinin, kendine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselere ait, vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri ile kanıtlamalarına sınır getiren 193 sayılı yasanın geçici 35. maddesi, Anayasa Mahkemesinin 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere 23.11.1991 gün ve E. 1991/9; K.1991/43 sayılı kararı ile iptal edildiğini duyurmuş ve bu karar gerekçesi karşısında yükümlüler, beyan ettikleri S. Meslek geliri ile hayat standardı göstergesine göre belirlenen matrah arasındaki farkı, kendisine, eşine ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselerin vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri ile karşılaştıklarını kanıtlayarak, bu farka isabet eden matrah kadar bölümünün düzeltme yoluyla kaldırılması isteyebileceklerini belirtmiştim.

Anayasa Mahkemesi Kararı, 23. Temmuz 1992 gün ve 21293 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup; kararın yürürlüğe girme günü olan 6 aylık süre, 23 Ocak 1993'de dolmuştur. Ancak yasama, bugüne dek 193 sayılı yasanın hayat standardını düzenleyen 116. maddeye göre ortaya çıkarılacak matrah farkını, vergi yükümlülerinin kendine, eşine ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselere ait yukarıda andığımız vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış başka gelirleri ile açıklama hakkına yer veren bir düzenleme getirmemiştir.

Kısmi açıklamaya öngören geçici 35. madde iptal edildiği için, iptal gerekçesine aykırı olarak vergi yükümlülerinin kanıt hakkı tümüyle ortadan kalkmış gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Vergi Yönetimi, Yıllık Gelir Vergisi Bildirgesi verme dönemi olan Mart ayına dek Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi doğrultusunda uygulamayı öngören bir düzenleme getirmez ise, Serbest Meslek sahiplerinin, ileride hak yitkilerine uğramaları için, 1993 yılı Mart ayında verecekleri 1992 yılı Gelir Vergisi Bildirgesinde, S. Meslek gelirleri hayat standardı altında kalıyorsa, aradaki farkı karşılayan kendisine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselerin, ver

gilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (Hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri bulunduğunu belgelemeleri gerekir. Bu belgeleride, yıllık gelir vergisi bildirgeleri ile birlikte bir dilekçe ekinde, bağlı buldukları Vergi Dairesine vermeleri bildirgeleri ile birlikte bir dilekçe ekinde, bağlı buldukları Vergi Dairesine vermeleri ve bu dilekçe de, Hayat Standardına göre doğan matrah farkını ekli belgelerde yazılı gelirlerle karşıladıklarını, bu nedenler de Hayat Standardına göre tarh olunacak verginin düzeltilmesini; eğer düzeltilmez ise, beyannameyi dava hakkını saklı tutarak verdiklerini belirtmeleri gerekmektedir. Buna karşın vergi yönetimi, Hayat Standardına göre tarih ve tahakkuk yapar ise, bu tahakkuka karşı 30 günlük süre içinde Vergi Mahkemesinde dava açmaları gerekir.

Bildirilen Serbest Meslek geliri matrahı, Hayat Standardına göre belirlenen matrahtan az olması durumunda aradaki farkın yukarıda açıklanan belgeli gelirlerden karşılandığının kabul edilmeyerek vergi salınmasının Anayasa aykırılığı savıyla açılacak davaların Anayasa mahkemesi kararları karşısında Vergi mahkemelerince de ciddiye alınacağı inandırıcıdır.

ISO 9000 SEMİNERLER DİZİSİ DEVAM EDİYOR

Şubemiz ISO 9000 Kalite Danışma Merkezi bu seminerinde ISO 9000 Kalite Güvence Modeli maddelerini anlaşılabilir, uygulanabilir nitelikte katılımcılara aktarmayı amaçlamaktadır. ISO 9000 Kalite Güvence Modelleri konusunda çalışmalarla başlamayı düşünen, başlayan ve sürdüren firmalara ve meslektaşlarımıza yönelik olarak modelin maddelerinin hergün bir modeli ele alınarak ne istediği, nasıl uygulanabileceği, neler yapılması gerektiği örneklerle aktarılacaktır.

Katılımcılar seminerimizin tamamına katılabileceği gibi, Kalite Güvence Modelinin maddeleri tek tek ele alındığı için bir veya birkaçına da katılabilirler. Bu katılım seminerin verileceği saatlerde olabileceği gibi katılımcının istediği ve karşılıklı görüşmeler sonucu saptanmış bir saatte de olabilecektir.

KAYIT SÜRESİ:

Seminere başvuru, 2 Nisan 1993 tarihi saat 18.00' e kadar, MMO İzmir Şubesi'ne yapılmalıdır. Kalite Güvence Modeli maddelerinden bir veya bir kaçına katılmak isteyen kişi ise o maddenin anlatıldığı günden en geç bir gün önce telefonla başvurabilir. Başvuru önceliği esas alınacaktır.

ÜCRET:

Seminere katılım Ücreti:

Her bir program için 3.000.000.-TL/Kişi

Her bir madde için 200.000.-TL/Kişi

Katılım her program için 20 kişi ile sınırlandırılmıştır.

ISO 9000 SEMİNERİ program tarihi 5 - 17 Nisan 1993

NOT: Tüm katılımcılara seminer sonunda seminer notları ve katılım belgesi verilecektir.

YER.: MMO İzmir Şubesi Eğitim Merkezi Tel:(51) 63 27 25-22 57 56

ISO 9000 SEMİNER PROGRAMI

ISO 9001'deki

Madde

Numarası

İlgili Modeller

Kapsam

Tarih

Saat

4.1	ISO 9001-9002-9003	Yönetimin Sorumluluğu	5 Nisan 1993	17.00-18.30
4.2	ISO 9001-9002-9003	Kalite Sistemi Prensipleri	5 Nisan 1993	18.30- 20.00
4.17	ISO 9001-9002	Kalite Sisteminin İç Tetkiki	6 Nisan 1993	17.00-18.30
4.3	ISO 9001- 9002	Sözleşmenin İncelenmesi (Pazarlamada Kalite)	6 Nisan 1993	18.30- 20.00
4.4	ISO 9001	Şartname ve Tasarımda Kalite	8 Nisan 1993	17.00-18.30
4.6	ISO 9001-9002	Satınalma (Satınalmada kalite)	8 Nisan 1993	18.30-20.00
4.9	ISO 9001-9002	Proses Kontrolü (Üretimde Kalite)	9 Nisan 1993	17.00-18.30
4.9	ISO 9001-9002	Üretimin Kontrolü	9 Nisan 1993	18.30-20.00
4.8	ISO 9001-9002-9003	Malzeme kontrolü ve izlenilebilirlik (Ürün Teşhisi ve İzlenilebilirliği)	10 Nisan 1993	14.00-15.30
4.12	ISO 9001-9002-9003	Muayene ve Deney Durumu (Doğruluğun kontrolü)	10 Nisan 1993	15.30-17.00
4.10	ISO 9001-9002-9003	Muayene ve Deney (Doğruluğun kontrolü)	12 Nisan 1993	17.00-18.30
4.11	ISO 9001-9002-9003	Muayene, ölçme ve deney teçhizatı (Ölçme ve deney teçhizatının kontrolü)	12 Nisan 1993	18.30-20.00
4.13	ISO 9001-9002-9003	Uygun olmayan ürünün kontrolü	13 Nisan 1993	17.00-18.30
4.14	ISO 9001-9002	Düzeltilici faaliyet	13 Nisan 1993	18.30- 20.00
4.15	ISO 9001-9002-9003	Taşıma, Depolama, Ambalajlama ve Dağıtım (Taşıma ve üretim sonrası fonksiyonlar)	15 Nisan 1993	17.00-20.00
4.19	ISO 9001	Satış Sonrası Servis	15 Nisan 1993	18.30- 20.00
4.5	ISO 9001-9002-9003	Döküman Kontrolü (Kalite Dökümantasyonu ve kayıtlar)	16 Nisan 1993	17.00-18.30
4.16	ISO 9001-9002-9003	Kalite Kayıtları	16 Nisan 1993	18.30-20.00
4.18	ISO 9001-9002-9003	Eğitim (Personel)	17 Nisan 1993	14.00-15.30
4.20	ISO 9001-9002-9003	İstatistik Teknikler (İstatistik Metodlarının kullanımı)	17 Nisan 1993	15.30- 17.00
		KOKTEYL	17 Nisan 1993	17.30

TOPLULUK KARŞISINDA KONUŞMA

Sener MUTER
Cevher Makina Sanayii A.Ş.
Genel Müdürü

1. Giriş

Konuşma insanların en önemli özelliklerinden bir tanesidir. Konuşma ile iş hayatında başarı ve saygınlık, özel hayatta mutluluk ve sevgi kazanırız. Siz etkili konuşma yeteneği olmayan bir yöneticinin, bir pazarlamacının, bir politikacının, bir eğitimcinin, bir sendikacının başarılı olduğunu gördünüz mü?

Türkçede güzel konuşma tabiri var. Bu yanlış bir ifadedir. Etrafımızda güzel konuşan, fakat boş konuşan çok konuşmacı bulunmaktadır. Konu sadece güzel konuşma konusu değildir. Topluluk karşısında konuşma sorumluluk taşıyan bir iştir. Verilmesi gereken bir mesaj olmalıdır. Topluluk karşısında konuşma eğitim, deneyim ve emek ister.

2. Topluluk Karşısında Konuşmanın Önemi

Bizim dilimizde konuşma daha doğrusu konuşmama üzerine söylenmiş pek çok atasözü vardır. Örnek olarak; "Söz gümüş ise sükut altındır.", "En büyük hikmet susmaktır", "Bin dinle, bir konuş", "Büyüklerin yanında konuşulmaz gibi.

Batı dünyasında ise konuşma teşvik edilmektedir. "Konuşma insanın aklını dili ile kullanma sanatıdır" (Seneca). "İnsan ne söylüyorsa O'dur" (Çiçero). "Sözlerinize iştirak etmiyorum. Yalnız sizin bunları verbestçe söyleyebilmeniz için canımı sevebilirim" (Volter). İkinci Dünya Savaşında Churchill için şu sözler söylenmişti; "Eğer O bu kadar güzel bir İngilizceye sahip olmasaydı, İngiltere İkinci Dünya Savaşı'nı kazanamazdı. O kelimeleri seferber etti. Savaş meydanlarına yolladı ve zaferi kazandı."

Roma'nın neden yıkıldığını soran birisine Çiçero şu cevabı vermişti: "Çok güzel konuştular, fakat bilgisizdiler." Dil ile her şey yapılabildiği gibi, her şey de yıkılabilir. İyi bir konuşma, karşı tarafa olumlu bir şey verebilen, onu olumlu yola yönlendirebilen ve düşündürebilen bir konuşmadır.

3. Topluluk Karşısında Konuşma Eğitimi

İnsanları topluluk karşısında konuşma konusunda eğitmek, onlara ek özellikler kazandırmak değildir. Kusurları azaltmak, rahatlatmak, doğal davranıdır. Bir insan derdini anlatmak ve hakkını aramak için nasıl kendini unutup doğal olarak konuşursa o doğallıkla konuşmasını sağlamak için topluluk karşısında konuşma eğitimi yapılır. Aktörler bunu bilirler. Dört yaşındayken insanlara doğal davranırlarınız. Dört yaşınızdaki bilinçsiz doğallığınızı elde edebilir mi-

siniz? Öyle bir doğallıkla konuşulmalıdır ki, dinleyiciler hiç bir zaman konuşmacının topluluk karşısında konuşma eğitimi gördüğünü hissetmesinler.

Ayrıca konuşmacı konuşmasına kalbini de katmalıdır. Dinleyiciler konuşmacının gözünden ve kalbinden, kendi gözlerine ve kalplerine bir mesajın verildiğini hissetmelidirler. "Konuşulanlar kalpten çıkarsa kalbe kadar gider, dilden çıkarsa kulağı aşamaz." Konuşma planı çok önemlidir. Ana noktalar zihinde öyle mantıksal düzen içinde olmalı ki, bir konu kaçınılmaz olarak diğerine götürsün. Topluluk karşısında konuşma bir yolculuktur. Rotasının önceden çizilmesi gerekir. Bir yere varmak için yola çıkmayan bir konuşmacı hiç bir yere varamaz.

Topluluk karşısında konuşma sanatı bir Allah vergisi midir? Yoksa çalışarak geliştirilebilir mi? Bazı kimseler için topluluk karşısında konuşma becerisinin doğal bir bir beceri olduğu kabul edilmektedir. Bu becerinin eğitim yolu ile geliştirilebileceği de kabul edilmektedir. Pek çok tecrübeli konuşmacı topluluk karşısında iken tek kişiyle olduğundan çok daha iyi konuşabilme yeteneğine ulaşmıştır. Topluluk onlara uyarıcı bir güç ve ilham kaynağı olmaktadır. Belli bir eğitimden sonra herkes topluluk karşısında konuşmayı sevinçle arzulayabilir.

4. Diksiyon ve Sözsüz Mesajlar

Konuşma sanatının temel elementlerinden biri de "diksiyon" dur. Diksiyon şöyle tanımlanabilir. Söz söylerken duygu ve düşünceleri üslubuna uygun olarak belirtmek için ses uyumunu, söyleyişi, jesti, mimiği, alınacak tavırları yerinde, zamanında, göze ve kulağa hoş gelecek şekilde kullanma sanatıdır.

Beden dili ise insanın kelimeler dışında ses tonu, bir bakış, bir gülüş, beden ve el hareketleri ile bir takım mesajlar iletmesidir. Sosyal psikologların araştırmalarına göre insanlar arasında kurulan iletişimlerde kelimeler %10, ses tonu %30, beden dili %60 önem taşımaktadır.

Sözsüz mesajların etkileri çok büyüktür. Yüzlerce kelimedenden daha fazla anlam taşırlar. İnsanlar çoğunlukla farkında olmadan beden dilini çok etkili bir şekilde kullanırlar. Gerçek duygu ve düşüncelerimizi kelimelerin arkasına gizlemek belki mümkündür, ama beden dilimizi gizlememiz çoğu kez mümkün değildir. Topluluk karşısında konuşan bir konuşmacı hem kendi beden dilini kullanarak dinleyicileri etkilemeli, hem de dinleyenlerin beden dili ile vereceği mesajları ve reaksiyonları alarak onları çok

iyi değerlendirmelidir.

5. Topluluk Karşısında Konuşmada Dört Önemli Nokta

Topluluk karşısında konuşulan başarılı bir konuşmacı olabilmek için şu dört noktaya önem vermek gerekir.

a. Güçlü bir istek ve sorumluluk duygusu:

Topluluk karşısında konuşma yeteneği güçlü bir istek ve sorumluluk duygusuna sahip kişiler tarafından geliştirilebilir. Topluluk karşısında konuşma yeteneği bir kişiyi başka herhangi bir çabadan çok daha çabuk liderliğe kavuşturacaktır.

b. Bir mesaja sahip olmak:

Verecek bir mesajı olmayan topluluk karşısında söz söylemeye kalkmamalıdır. Dinleyicilerin kültür düzeyine göre hitap edebilmek de çok önemlidir. Topluluk karşısında güzel konuşma, dinleyicileri eğlendirmek, onlara iyi vakit geçirtmek demek değildir. Konuşmacı dinleyicilerin bilincinde iz bırakacak sözlerle ve fikirlere sahip olmalıdır.

c. Güvenle Davranma:

Topluluk karşısında konuşurken cesaret kazanmak için sanki ona sahipmiş gibi davranmak tavsiye edilmektedir. Konuşma yapılacak salon önceden gözden geçirilmelidir. Ses düzeni, oturuş düzeni önceden incelenmelidir. Topluluk karşısında konuşurken dinleyicilerden biri ile konuşuyor gibi konuşmalıdır. Dinleyiciler ile göz teması kurulmalıdır.

Salonun belli bir yeri ile değil, her taraftakilerle göz teması kurulmalıdır. Dinleyicilerin beden dili izlenmelidir. Konuşma dinleyicilerin beden diline göre yönlendirilmelidir. Konuşmacı dinleyicilerin beden diline göre yönlendirilmelidir. Konuşmacı, dinleyicileri peşinden sürüklemek zorundadır. Konuşma süresince konuşmacı ne kadar çok kişi ile göz teması ve beden dili iletişimi içinde ise, o kadar başarılı olur.

d. Çok Çalışmak:

Topluluk karşısında konuşmak her şeyden önce çok okumayı, çok döküman toplamayı ve konu ile ilgili bilgi sahibi olmayı gerektirir. İyi hazırlanmış konuşmalarda toplanan dökümanların ancak %10'nun kullanıldığı, diğerlerinin konuşma dışı tutulduğu bir gerçektir. Ayrıca konuşma hatalarının bir eğitimi tarafından tespit edilmesi yararlı olur. Bu hataların bir program içerisinde terk edilmesi için sık sık topluluk karşısında konuşma provaları yapılmalıdır.

6. Sonuç

Topluluk karşısında yapılan konuşmalarda düşüncelerin kesin olması beklenir. Amaç dinleyici üzerinde etkili olmaktır. Bu satırlarla topluluk karşısında konuşma sanatının temelleri verilmeye çalışılmaktadır. Bu temeller üzerinde çalışmak gerekir. Bunun için eğitim görmek, konu ile ilgili okumak ve pratik yapmak zorunludur.

YAPI İŞKOLUNDA KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKASI: YAPI-YOL SEN

E. Tahsin YAYGIN

Yapı-Yol Sen İzmir Şubesi Başkanı

9.6.1992 Tarihinde İnşaat İşkolunda Kamu Çalışanları, 346 kurucu üyesiyle Merkezi Ankara'da bulunan Yapı-Yol Sen'i (Yol-Yapı ve Altyapı Kamu Çalışanları Sendikası) hayata geçirdiler.

Yapı-Yol Sen. Bayındırlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlıkları bünyesinde yer alan Karayolları Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma Uygulama Genel müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan İl Müdürlükleri, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Merkez ve Taşra işyerlerinde örgütlenmiş olup bugün 9500 üyesi ile iş kolunda en güçlü kamu çalışanları sendikasıdır.

Bugün İzmir, Konya, Mersin, Ankara ve Bursa çalışmaları devam etmektedir.

Yapı-Yol Sen.'in altı-yedi ay gibi kısa bir sürede, bu kadar yaygın örgütlenmeye ve üyeye ulaşmasında en önemli prensipleri, "Sendika içinde yer alan değişik kurum ve kuruluşlardan gelen üyeler arasında ayırım gözetmemesi, farklı meslek gruplarından oluşan üyelerinin meslek ayırımı çalışanların birliği anlayışı ile bakması, üyeleri arasında siyasi görüş farklılıkları nedeniyle ayırım yapmaması" dır.

Yapı-Yol Sen, ilk genel kurulunu 5-6 Aralık 1992 tarihine 1183 delegeyle yapılmıştır. Bu tarihe kadar, örgütlendiği iş yerlerinde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü iş yerleri hariç, örgütlenme yüzdesi %75 idi. Genel Kurulda Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine Köy Hizmetleri 16. Bölge Müdürlüğü çalışanlarından

Erdoğan BÜYÜKÖNDER seçilerek, bu iş yerlerindeki örgütlenmeye hız vermiştir. Bugün Trabzon, Samsun, Bilecik, Balıkesir, Sivas, Çanakkale, Erzincan'da iş yeri temsilcilikleri atanmış, bir çok ilden Genel Merkeze talepler gelmektedir. En kısa zamanda, bu iş yerlerinde örgütlenmeyi genel ortalamaya çekmek için çabalarımız artacaktır.

Yapı-Yol Sen.'in gündemi "Demokrasi" dir. Bu amaçla yola çıkılmıştır. Sorunların çözümü için demokrasi şarttır, Demokrasinin özü örgütlü toplumdur. Bu anlayışla, grevli, toplu-sözleşmeli sendika hakkını savunur. Sendika özgürlüğünü, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi hakların gelişmesinin aracı olduğunu bilir, vazgeçilmez bir hak olarak görür.

Yapı-Yol Sen., kamu çalışanlarının örgütlü bilirlğini savunur, bunun hayata geçirilmesi için bulunduğu her yerde kamu çalışanları platformlarına katılmayı görev bilir. Bu konuda safflaşmayı değil, amaçlar maddesindeki birliği siyasi kaygı gütmenden gerçekleşmesi için çaba harcar. Bu prensiple, platform içinde yer alan sendikalar ile platform dışındaki sendikalar arasında ayırım gözetmeksizin iş birliğine girer, ortak çalışmalar için beraberliği sağlamaya çalışır. Aynı işi yapan fakat sendikalar yasasıyla başka iş kolunda yer alan sendikalarla, sendikal birliğe gitmek için çaba harcar. (Örneğin enerji iş kolunda Enerji-Sen'le birliğe gitmek için çalışmalar başlamıştır)

Siyasi ayırım gözetmeksizin bütün siyasi parti gruplarıyla görüşür, amaçlarını ve taleplerini iletir, bağımsızlığını tavriyla ortaya koyar.

Yapı-Yol Sen.'in pratikte yap-

makta olduklarını aktarmak istersek, Bakanı Sn. Onur KUMBARACIBAŞI ile yaptığı görüşmede, toplu sözleşme görüşme çağrısında bulunmuştur. Bakan, sendikalar yasasının henüz mecliste kabul edilmediği gerekçesiyle toplu sözleşmenin mümkün olmadığını ama böyle bir çağrı ve çabanın meclise etki edeceğini belirtmiştir, bunun yerine, pratikte uygulanabilecek, bakanlık yetkisinde çözebileceği her türlü sorunu çözebilecek bir protokolun, Yapı-Yol Sen. tarafından hazırlanmasını talep etmiştir. Merkez Yönetim kurulumuz bu talebi olumlu karşılayarak, Bayındırlık Bakanlığı ile yapılacak protokol çalışmalarına başlamıştır

Bunun yanında, sendikalar platformunda yer alan 25 sendikadan onbeşinin oluşturduğu "Sendikalar Yasası" hazırlama komisyonunda görev almıştır. Toplu - sözleşme hazırlıklarını sürdürmekte, hazırlanan toplu-sözleşme taslağı uzmanlar tarafından incelendikten sonra şube ve işyeri temsilciliklerinde tartışılacaktır.

15 Ocak 1993 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na işkolunda, toplu sözleşme yapabilmek için yetki belgesi için başvurulmuştur.

T.B.M.M.'ce kabul edilen İLO sözleşmelerinin hayata geçirilmesi için çaba harcamaktadır. Bu amaçla, bir program çerçevesinde eğitim çalışmalarına her düzeyde başlayacaktır.

Yapı-Yol Sen.'in önünde daha birçok pratik ve teorik görevler vardır, bunları demokratik kuruluşlarla, işçi sendikalarıyla ve T.M.M.O.B'ye bağlı odalarla işbirliği-gönülbirliği ile çözeceğine inancımız sonsuzdur.

ÜNİVERSİTE EĞİTİMİ VE MESLEK İLİŞKİLERİ İÇİN YENİ BİR MODEL TARTIŞMASI

Bültenimizin 44. sayısında yayınlanan Prof. Dr. Macit Toksoy'un kaleme aldığı "Üniversite Eğitimi ve Meslek İlişkileri İçin Yeni Bir Model" başlıklı yazıyla başlatılan "Eğitim" konulu tartışmaya yönelik olarak Çukurova Çelik A.Ş. de çalışmakta olan üyemiz Zeki KIVRAK'ın Sn. Toksoy'a hitaben gönderdiği yazıyı yayımlıyoruz.

Dünden bugüne ülkemizde çok ciddi boyutlarda bir "Eğitim Sistemi" sorunu olduğu tartışılmaz bir gerçek. Ve sizin oldukça uzun bir süreden beri bu gerçek üzerinde, özellikle de üniversite düzeyinde eğitim sorunları üzerine kafa yordunuza, değişik ve ilginç yaklaşımlarla çözüm önerileri getirmeye çalıştığınıza geçmişte tanık oldum. "Üniversite Eğitimi ve Meslek İlişkileri İçin Yeni Bir Model" önerisi ile de bu güzel çabaların sürdürdüğünü görmek beni sevindiriyor.

İnanıyorum ki bu tür sorunların çözümünde ön koşul, sizin gibi sorunlar üzerinde sürekli fikir jimnastiği yapan, değişik, önyargısız çözüm önerileri getirmeye çalışan insanların sayısının artmasıdır. Aksi halde, özellikle eğitim gibi tüm toplumu ilgilendiren sorunlarda, bireysel çabalar ile bir yere varılabilecek ya da getiren çözüm önerilerinin hayata geçirilebilmesinin ne denli mümkün olabileceğinin geçmişte hep beraber gördük, görmeye devam ediyoruz.

Genel olarak Türk Eğitim Sistemi'nin devasa sorunlarından diğerlerini bir kenara bırakıp bu sistemin sadece üniversite düzeyine ait olan sorunlarını ele almanın sağlayacağı yararların sınırları tartışmalı olmakla birlikte yine de genel çözümler için önemli ipuçları yakalanabilmesine yardımcı olacağına ve kısıtlı da olsa üniversite eğitim sisteminde iyileşmelere yol açabileceğine inancım sönmez.

Ancak sorunların tatminkar biçimde çözülebilmesi için Türk Eğitim Sistemi'nde köklü reformların gerekliliğini, sanıyorum benim-

seyen kişi yoktur. Bu aynı zamanda çağımızdaki müthiş gelişmelere ve baş döndürücü değişikliklere toplum olarak ayak uydurabilmemizin de temel koşuludur. Bu nedenle eğitim sorunlarına eğilirken "Eğitim Sistemi" bir bütün olarak düşünülmeli, eğitimin her aşamasındaki sorunlar, toplumun bütün kesimlerince ve tabii üniversite çevrelerince de çok yoğun biçimde tartışılmalıdır. Bir başka deyişle sizler üniversitemizdeki sorunları tartışırken, çözüm önerileri getirirken altyapıyı da gözönüne almak ve bir alt kademe olan lise eğitimindeki sorunlara da somut çözüm önerileri getirmek zorundasınız. Çok kısa ve somut olarak, neden öğretimde öğretimi üyelerinin aktif olarak görev alacakları yeni eğitim modellerinin denemesine yönelik eğitim programlarının uygulanacağı bir "DOKUZ EYLÜL LİSESİ" ve hatta ilk ve orta okulları düşünmediğinizi merak ediyorum. Bu tür kurumların açılabilmesi için yasal dayanakların neler olduğu ve gerekli kaynak ihtiyacının nasıl yaratılabileceği konularında şu aşamada bir fikrim yok ama en azından bu amaçla fizibilite çalışmaları yürütülebilir.

"Model" önerilerinize gelince...

"Çözüm" başlığı altında yer alan görüşlerinize "görüş" olarak katılmamak mümkün değil. Bu konudaki düşüncelerimi de ilerde belirteceğim. Ancak "çözüm" den önce ortaya koymaya çalıştığınız "profil" in açıklığının ve önyargısızlığının tartışılabilir olduğunu düşünüyorum.

Ortaya koymaya çalıştığınız "profil" tanımlamasının büyük bir kısmı "Toplum-Üniversite-Endüstri" ilişkilerinin niteliğinden çok gazete ilanlarındaki üniversite ayırımı konusuna ayrılmış durumda. Gazetelerdeki "eleman aranıyor" ilanlarında yapılan ayırım konusunda son derece haklı olabilirsiniz ama bu haklılığın sizi isyan ölçüsünde itiraza sürüklenmesinin nedenini anlayabilmiş değilim, çünkü bu olayın (ayırım) sizin düşündüğünüz ölçüde önemli olmadığını düşünüyorum. Önemli olan çözüm arayışlarını, bu ilanlara rağmen ve bu ilanlardan etkilenmeden sürdürebilmek. Aksi tak-

tirde son derece güzel önerilerle dolu bir yazıda "insan hakları evrensel beyannamesine aykırılık ki aslında bilebildiğim kadarı ile bu beyanname insanlara 'seçme hakkı' da tanıyor" gibi yazının ciddiyeti ile bağdaştıramadığım gerekçelerle karşılanabiliyor.

Bir başka deyişle bu ilanlardan yakınmak yerine bu ilanların varlık nedenleri üzerinde detaylı araştırmalar yaparak bunları ortadan kaldırmaya yönelik çözüm önerileri oluşturmak ve bu önerileri hayata geçirmek, herhalde bu ilanlara verilebilecek en etkili yanıt olacaktır.

"Profil"inde çok az yer tutan, ancak benim görüşüme göre esas önem taşıması ve ayrıntılı olarak böyle bir profilin belkemiğini oluşturması gereken şey "Toplum-Üniversite-Endüstri İlişkileri" olmalıdır. Bu çerçevede, ana başlıkları ile yazınızda yer alan saptamalar doğru olmasına karşın eksiktir, yetersizdir, bilimsel yaklaşımdan ve etkileycilikten uzaktır.

Ülkemizde endüstrinin, teknoloji transferi ile olsa da üniversitelerin hep önünde gittiği tartışılmaz bir gerçektir. Ne yazık ki üniversitemiz-ilanlarda tercih edilen kurumlar da dahil transfer edilen teknolojiyi dahi izleyebilmiş değillerdir. Ve sonuçta meslek eğitiminin bizzat endüstriyel kuruluşlar tarafından verildiği bir eğitim sistemi ortaya çıkmıştır. Günümüz üniversite eğitimi ve meslek ilişkilerinin en kısa anlatımı budur: **Üniversite temel bilgileri verir, endüstriyel kuruluşlar mesleği öğretir.** Kendi tanıklığımla da ifade edebilirim ki üniversite ne olursa olsun kişiler iş yaşantısındaki çabaları ile mesleklerinde başarılı olurlar. İş yaşantısında üniversiteden kalan şeyler biraz temel bilgi (temel ve uygulamalı bilimlerde), biraz muhakeme yeteneği ve belki biraz da yabancı dil. Dolayısı ile okul tercihi gerçeğinin altında yatan arayış bu açılardan sorgulanmalıdır.

Benim üç maddede toplamaya çalıştığım tercih nedenleri konusunda yapılabilecek iyileştirme çalışmaları zaten belli bir süre sonunda meyvalarını verecek ve özelde Do-

kuz Eylül Üniversitesi tercih edilecek kurumlardan birisi olacaktır. Tabi öğrencilere, özellikle muhakeme yeteneğinin ve temel bilgilerin, sadece üniversitede verilebilmesinin mümkün olmadığını ve alt yapının ne denli önemli olduğunu tekrar vurgulamakta yarar var. Ancak genel olarak tüm üniversiteler göz önüne alındığında verilen eğitimin kalitesi ne kadar iyi olursa olsun yine "iyi" aranacaktır, "iyinin iyisi" aranacaktır, "en iyisi" aranacaktır. Bu da adına rekabet dediğimiz olaydır, tartışmanın sosyal, ekonomik ve siyasal yönünü oluşturur.

Yine özelde tartışmaya dönersek, bu gün, endüstri kuruluşlarının tercihlerine karşılık verebilmek için alınması gereken en acil önlem, endüstriyel kuruluşların ne istediğini tam olarak anlayabilmek, bu isteklere yönelik düzenlemeleri büyük bir süratle alarak gerçek bir rekabet ortamı içinde bu kuruluşların istediği özelliklere sahip öğrenci yetiştirmektir. Ben üniversiteyi biraz da herhangi bir dalda üretim yapan endüstriyel bir kuruluşa benzetmek istiyorum. Bir ürün üreteceksiniz, bu ürünün tasarımını, pazarı göz önüne alarak, müşteri ihtiyaçlarına uygun biçimde ama dünyadaki gelişmeler pazar yapısını henüz değiştirmeden mümkün olan en kısa sürede yapmak ve üretmek zorundasınız. Eğer tasarım ve üretimde geç kalırsanız söz gelimi bilgisayar teknolojisinde rakiplerinizi 80586 mikroişlemciyi üreten tüm pazarı ele geçirirken siz hala 8086'yı üretmeye çalışmakla uğraşıyor olabilirsiniz.

Müşteri istek ve ihtiyaçlarını saptayabilmek için ise bizzat gidip müşterinin isteklerini birinci ağızdan öğrenmek gerekir, müşteri ile yakın bir işbirliği gerekir. "Üniversite-Endüstri" işbirliği yıllardan beri çeşitli çevrelerce hep dile getirilmekte ancak bu ilişkinin nasıl olacağı açık ve somut olarak ortaya konamamaktadır ya da getirilen öneriler "birileri" tarafından gözardı edilmekte hatta dizginlenmektedir. Ben bu "birileri" nin üniversite çevrelerinde olduğunu ve bu tür ilişkilerin geliştirilmesi için esas çabanın üniversiteden gelmesi gerektiğini ki müşteri/satıcı ilişkilerinin doğasında da bu böyledir diye düşünüyorum. Ve "Neden istenen ilişkiler bir türlü kurulamıyor?" sorusuna getirebildiğim tek açıklama; tamamiyle samimi ve arniyet olmaksızın ifade etmek istiyorum, Gurur; ülkemiz ay-

dınlarında ve öğretim üyelerinde çok yaygın olarak görülen o kahredici "gurur" hastalığı.

Sonuç olarak eğer Dokuz Eylül Üniversitesi'nin saygın, tercih edilen bir kurum olması isteniyorsa her türlü kısır döngü ve çekişmeden kurtulup endüstri kuruluşları ile çok yakın işbirliğine girilmesi ve bu kuruluşların taleplerinin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Öğretim üyeleri, her türlü çekingenliği ve duygunu bir kenara bırakıp bir pazarlama elemanı anlayışı içinde endüstriyel kuruluşlar ile birebir ve çok yakın ilişkiler kurmalı böylece hem endüstrinin genel yapısını izleyebilmeli hem de taleplerin derlenmesine ve değerlendirilmesine katkıda bulunmalıdırlar. Bu çalışmalar sonunda derlenecek bilgilere göre de eğitim programlarında yasaların izin verdiği ölçüde ancak çok acil düzenlemeler yapılmalı bu da mümkün değilse endüstrinin talep ettiği konularda yoğunlaştırılmış ve özelleştirilmiş kurs, seminer vb. eğitim programları düzenlenmelidir. Örneğin son günlerde ülkemiz gündeminden düşmeyen ISO 9000 Kalite Sistem Standartları konusunda kısa süreli kurslar veya seçmeli derslerle öğrenciler desteklenebilirdi. Bundan yaklaşık bir sene önce sağlıklı bir araştırma yapıldı, bu konuda piyasada büyük bir istihdam talebi olduğu farkedilebilirdi ve eğitim programında buna uygun düzenlemeler yapılabilseydi, 1991-1992 öğretim yılı me-

zunlarımızın hiç birisi açıkta kalmayacaktı. (Ve siz bunu bir reklam aracı olarak kullanabilecek hatta gazetelere ilan verip öğrencilerin tercihlerini etkileyebilecektiniz.)

Model önerinizin bütünü hakkında hem fikir olduğumuzu daha önce ifade etmiştim. Ve aslında işe giriş aşaması dışında ülkemizdeki uygulamanın da bundan çok büyük farklılıklar gösterdiğine inanmıyorum. Özellikle kamu kuruluşlarında ve devlet ile çıkar ilişkisi olan özel sektördeki "Kart Hamilleri" dışında, daha önce yinelediğim gibi iş yaşantısındaki çaba kişinin başarısı için oldukça önemli. Ancak kişilerin yeteneklerinin ölçülmesi için sistematik bir yaklaşımdan bu aşamada söz etmek zor, ancak yeni yeni bir takım kuruluşlar personel alımlarında ve terfilerinde kişilerin gerçek yeteneklerini saptamaya yönelik test uygulamalarına başladılar. Dileğim bu uygulamanın en kısa zamanda yaygınlaştırılması ve kişilerin layık oldukları işlerde çalışabilmeleri.

Üniversite sonrası meslek eğitiminde meslek kuruluşlarının katkıları ise yetersiz olmakla birlikte umut verici nitelikte görüyorum. En azından bazı alanlarda üniversiteyi geride bırakma başarısını gösterdiler.

Dileğim üniversitelerin bir an önce dinamik bir yapıya kavuşturularak çağımız koşullarına ayak uydurabilecek hale getirilebilmeleri. Size de bu yöndeki çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

SÖYLEŞİ

MÜHENDİS İDEOLOJİSİ VE SİYASET

Konuşmacı : Doç. Dr. Nilüfer GÖLE

Düzenleyen: TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

Tarih: 13 Mart 1993 Cumartesi Saat: 14.00

Yer: İzmir Tabip Odası Konferans Salonu

Nusret Fişek Cad. No:5 Alsancak

NOT: Katılımcıların 12 Mart 1992 Cuma Günü Saat: 18.00'e kadar Şubemiz çalışanlarından Deniz GÜRBÜZ'e başvuru yapmaları gerekmektedir.

Tel: 22 08 11-21 74 68

PARETO ANALİZİ

(I)

Yrd. Doç. Dr. Ali Şen
MMO İzmir Şubesi
Kalite Danışma Merkezi
Teknik Danışmanı

Alfredo PARETO (1848-1923) Orta Avrupa da gelir dağılımı üzerinde ayrıntılı çalışmalar yapmış bir bilim adamıdır.

PARETO analizinde ilgilenilen veri grubunun en yüksek frekansa sahip grup yada sınıflandıran en düşük frekansa sahip olan gruplara doğru sıralama prensibine dayanan kalite geliştirme amaçlı veri gruplarında grup yada sınıflar kalite karakteristiklerinde rastlanan hatalar gerçekleşme sıklıklarına göre ele alınacaktır. Problem çözme amaçlı yaklaşımlarda, problemin ortaya çıkışına etki eden en önemli etkenler biraraya getirilerek problem çözülmeye çalışılır.

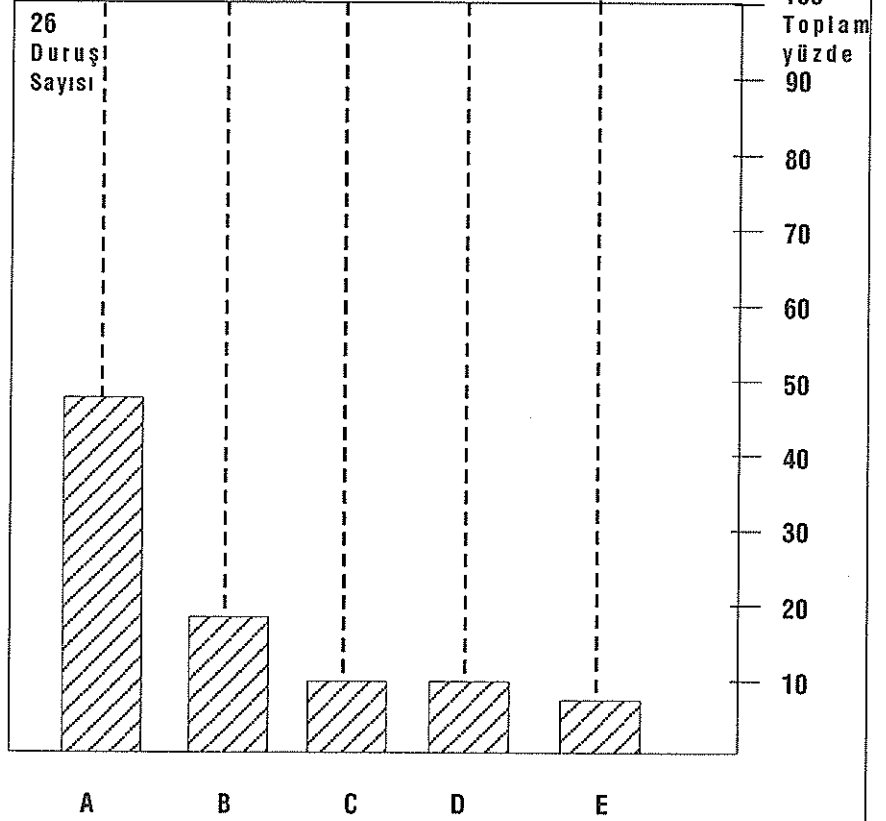
Bir pareto analizinin, ilk adımı değişik şekillerde ve farklı amaçlar için verilerin toplanması işlemidir. Biraraya getirilen veriler ikinci olarak pareto diyagramlarına dönüştürülür.

Buna bir örnek olması bakımından bir makinanın toplam 40 saatlik çalışması sırasında 26 kez durduğu ve duruş sebeplerinin tesbit edildiği durumu ele alalım. Duruş sebeplerini sırası ile A-B-C-D-E olarak gösterirsek, gözlenen durumlardan

Duruş sebebi	Sayı	%
A	13 duruş	50
B	5	19
C	3	11
D	2	8
E	3	11

tablosu hazırlanır. Bu tablonun pareto kartı

Şekil 1 de gösterilmektedir.

Şekil 1. Makina Duruş Sebeplerinin Pareto Kartı

Toplam 26 duruşun 108 dakika tutulduğunu ve bunun dağılımı ele alacak olursak, duruş sebeplerinin süre bakımından dağılımı aşağıdaki gibidir

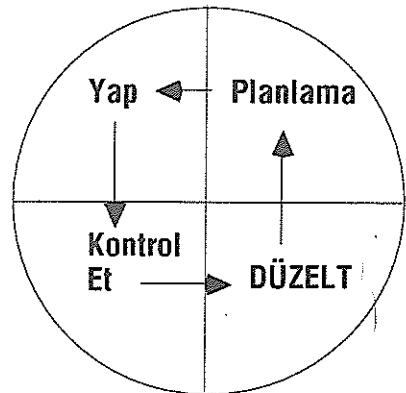
Duruş Sebebi	Süre(dk)	%
A	22	20
B	26	24
C	7	6
D	16	15
E	37	34

Böylece duruş zamanlarında %58 geliştirme için B ve E sebepleri ele alınıp incelenebilir. Sebeplerin ortadan kaldırılması ile ilgili bir fizibilite bize, hangi sebeplerin ortadan kaldırılması konusunda ek bir bilgi sağlayacaktır.

Pareto analizi matris analizi ile üç boyutlu, bir yapı kazanabilir. Ayrıca, problem çözme yaklaşımı olarak KALZEN yaklaşım içinde PLANLAMA aşaması pareto analizi yardımı ile basitleştirilecektir.

Bir başka deyişle PARETO analizi bu konuda yardımcı olacaktır.

PARETO analizinin (II) ile iki farklı pareto kartının karşılaştırılması ilişkisi, PARETO ANALİZİ (III) ile sebep-sonuç diyagramları ile pareto analizi arasındaki ilişkiler ve ISO 9000 kapsamında UYGUNSUZLUK-DÜZELTİCİ FAALİYET ikileminde sağlayabileceği yararlar üzerinde durulacaktır.

ŞEKİL 2. KALZEN PROBLEM ÇÖZME AŞAMALARI

BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI BAŞLIYOR

Şubemiz Endüstri-İşletme Mühendisleri Meslek Dalı Komisyonu olarak meslektaşlarımızın katkıları ile her hafta bir bilgilendirme toplantısı planladığımızı ve tarihlerini daha sonra sizlere bildireceğimizi duyurmuştuk.

Bilgilendirme toplantılarının organizasyonu tamamlanmış olup, aşağıda

sunulan konularda ve tarihlerde 19.00-21.00 saatleri arasında üyelerimize yönelik olarak Eğitim Merkezimizde gerçekleştirilecektir.

Aynı program Dokuz Eylül Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü son sınıf öğrencilerinin seçilmiş derslerinde perşembe günleri saat 13.15-

15.00 arasında verilmektedir. Katılım ücretsiz olup, başvurularda öncelik esas alınacaktır.

Bunun için Şubemiz Eğitim Merkezi'nde gerçekleştirilecek toplantılara katılım için başvuruların aşağıdaki telefonlardan Turgay ŞİRVAN'a yapılması gerekmektedir. Tel: 21 74 68- 22 08 11

1. YÖNETİM BİLEŞİM SİSTEMİ (MIS)

End. Müh. Serap KILIÇASLAN

04 MART 1993

2. İŞ ETÜDÜ-METOD ETÜDÜ ve UYGULAMALARI

End. Müh. Mustafa ÖZCAN

11 MART 1993

3. MALİYET MUHASEBESİ VE BİLGİSAYAR UYGULAMALARI

End. Müh. İpek BETİNER

18 MART 1993

4. ÜRETİM BİLGİ SİSTEMİ VE UYGULAMASI

End. Müh. Tansel TÜRKMEN

01 NİSAN 1993

End. Müh. Kemal KILIÇLAR

5. PAZARLAMA ve SATINALMA YÖNETİMİ

Mak. Müh. Mehmet ATİLLA

08 NİSAN 1993

6. SİSTEM ANALİZİ

End. Müh. Neslihan KAYALAR

15 NİSAN 1993

7. BÜTÇE ve FİNANS YÖNETİMİ

End. müh. Gül AYDIN

22 NİSAN 1993

8. İMALAT ENDÜSTRİSİNDE BARKOD UYGULAMALARI

End. Y. Müh. Selahattin TOSUNER

29 NİSAN 1993

End. Y. Müh. Cüneyt ERSİN

9. YATIRIM ANALİZİ

End. Müh. Zeynep DERECE

06 MAYIS 1993

Bil. Müh. Elçin GÜDÜCÜ

10. MRP 11 ve UYGULAMALARI

End. Müh. Ertan GÜRAL

13 MAYIS 1993

11. MÜHENDİSLİK FORMASYONU VE MESLEK ODALARI

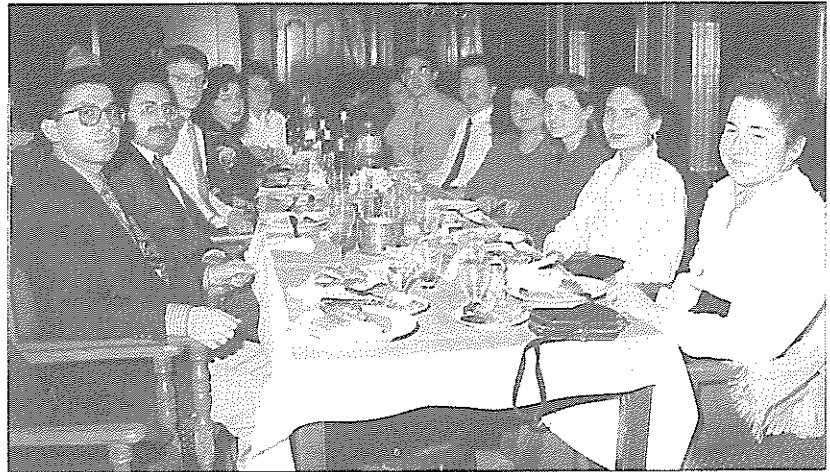
End. Müh. Oğuz ŞAHİN

20 MAYIS 1993

End. Müh. Turgay ŞİRVAN

ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ ÜYELERİMİZ BİR KORDON AKŞAMINDA BİR ARADA

Şubemiz Endüstri Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu tarafından 13 Şubat 1993 Cumartesi akşamı düzenlenen yemekli gecede seksene yakın Endüstri Mühendisi üyemiz ve eşleri Golden Restaurant'ta bir araya geldi. Aynı gün Şubemizce gerçekleştirilen "Nükleer Güç Santralleri Kaygıları ve Beklentiler" konulu Tartışmalı Toplantıya katılan Oda Genel Başkanımız Murat ÖNDER'in yanısıra Şube Yönetim Kurulu'ndan Şube Başkanı Ali GÜNGÖR, Şube Saymanı Seçkin SİSMANOĞLU, Şube Yönetim Kurulu Üyesi Kazım UMDU-

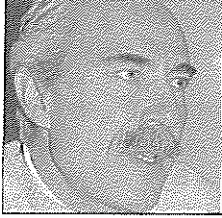
LAR'ın da katıldığı gecenin açılış konuşmalarında Ali GÜNGÖR; Komisyon çalışmalarının böylesi yoğunlukta sürmesinden duyduğu sevinci dile getirirken Murat ÖNDER ise İzmir Şubesinde yürütülen Endüstri Mühendisliği Komisyon

çalışmalarının örnek oluşturacak nitelikte olduğunu söyledi.

Gecede üyelerimiz ve eşleri yeni dostluklar kurarken hemen her masada önümüzdeki günlerde yapılacak çalışmalarından söz ediyorlardı.

Yeni Bir Toplum, Yeni Bir Anayasa

13 Şubat 1993 Cumartesi günü Şubemiz ve İzmir Tabip Odası ortak etkinliği olarak düzenlenen "Yeni bir toplum, yeni bir Anayasa" konulu söyleşiye 100'e yakın kişi katıldı. Taha Parla ve Murat Belge'nin konuşmacı olarak yer aldığı söyleşi özellikle ülkemizde Anayasa tartışmalarının yoğunlaştığı bu günlerde bölgemizde de böyleleri tartışmaların sürekliliğinin sağlanması anlamında önem taşıyan bu Söyleşinin özetini aşağıda sunuyoruz.

Taha PARLA

Türkiye nüfusu, hızla artan sorunları ile sayıca artan ve içerikçe karışıklaşan bir toplum haline geliyor. Hayatın bazı alanlarında müthiş bir hareketlilik, canlılık var. Ama bunların hepsinin sağlıklı olduğu söylenemez.

Ekonomide belirli bir canlılık var, bütün problemlere rağmen. Çünkü baktığımız zaman bütün enflasyon şikayetlerine rağmen bu aslında suni bir biçimde de olsa enflasyona uyarlanmış bir ekonomi. Sosyal hareketlilik muazzam, kentleşme çok hızlı, kısacası problemleriyle ve potansiyelleriyle birlikte, ekonomik ve mekanik göstergeleriyle birlikte kültürel ve sosyal hayatta büyük bir hareketlilik var. Buna karşılık siyasi hayatın tepe noktasında Anayasa meseleleri duruyor. Bütün görünürdeki canlılığa, tartışma ortamına, konuşan Türkiye vizyonuna rağmen büyük bir durgunluk ve durağanlık var diye düşünüyorum.

Son derece kısıtlayıcı bir anayasa ve yasal çerçeve, son derece yaratıcı olmaktan uzak ve tamamen sistem içinde asimile olmuş ve sistemi zorlamayan bir siyasi partiler kümesi, basın ve kitle iletişim araçları son derece yetersiz. Fakat aynı zamanda örgütlü ve belli normlara sahip olmayan bir toplum ve toplumsal örgütler. Özellikle 12 Eylül'den sonra atomize edilmiş ve depolitize edilmiş bir toplum. Kriz anı geldiği zaman oradan veya buradan manipüle etmek üzere hazırlık yapmış olan bir takım devlet politikaları var. Toplum, kişiler, kişilerin toplulukları, toplumsal örgütleri çok hazırlıklı değil devlet hazırlıklı. Hazırlıklı olan devlet bu gün için bu ikinci yüzünü, kriz yüzünü bize göstermiyor olabilir. Ama bu çok yanıltıcı. Bunun için bir kez daha gündeme gelmişken anayasa değişikliği tartışmasına ciddi, daha hazırlıklı yaklaşmak gerekir ve bu bir fırsattır. Hatırlayacağınız geçen yılda bu mesele gündeme geldi. Fakat tavsadı. Bir daha ki sefere de böyle olmamasını te-

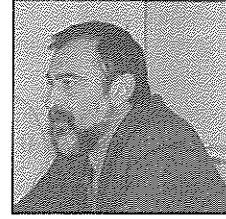

menni ediyorum. Niye tavsadı? Başka meseleler gündemin ilk maddelerini işgal etti. Genel Kumay Başkanlığından açık ve örtülü birtakım mesajlar gönderildi. Değişiklik talebi ortaya süren çevrelere. Ve sonunda Türkiye'nin gördüğü, hatta dünya anayasalar literatürünün gördüğü en kötü anayasalardan biri olan bu anayasada da değişiklik önerileri çeşitli pragmatik hesaplarla, ürküntülerle budana budana üç maddeye indirildi.

"12 Eylül'ün tutucu generallerinin yaptığı anayasa kötüdür. 27 Mayıs'ın ilerici yarıbayların, albaylarının yaptığı anayasa fevkalade bir hukuk anıtıdır. Böyle şey olmaz. O da çok antidemokratik ve genellikle dikkat etmediğimiz nokta, usulü bozuk olduğu için içeriğinde de çok bozuk yerler vardır 61'in. Bir de özellikle, kitle örgütlerinde olsun basında olsun, söyle bir eğilim var. "Biz kendimize ilgili kısımlarında şöyle talepler sahibiyiz." Çok perakende, bölük-pörçük yaklaşıyor. Herkes kendini ilgilendiren kısmını halletmek üzere çalışıyor. Fakat şu unutuluyor. Ortaya çıkacak iyi bir anayasa bu taleplerin aritmetik toplamı olamaz. Bunun bir bütünlüğü var. Bir bağdaşı olması lazım. Diyelim ki Barolar, kendilerinin orada değil de şurada yer almaları ile yetinmemeli, bütüne bakmalı. Çok aman aman hukuki incelik bir mesele değil anayasa. Çok daha siyasi, basit bir mesele.

Toplumun, toplumsal örgütlerin devlet hakkında da taleplerini, önerilerini söylemesi, görüşmesi lazım. Bir diğer noktada bu hazırlıklar yapılırken genellikle anayasa taslafları yazılıyor. Bu bence sakat bir şey. Burada bir enflasyon var. SHP 158. maddeye geldik diyor. Bir tarafa 61'i diğer tarafa 82'yi alıyor. İki Anayasa profesörü ile çalışıyor, 9 yıldır çalışmaları sürdürüyor ve kamuoyuna açıklamıyorlar. Bazı partilerin ya da TÜSIAD gibi kuruluşların kamuoyuna açmadan yapacakları bir iş değil bu.

Toplumun bütün kesimlerinin, kişilerin, grupların katılma biçimi taslak şeklinde olamaz. Sadece daha kısa anayasanın temel bölümleri itibarıyla, özü itibarıyla bir ilkel metin olabilir. Ve bunu da mümkün olduğunca kamuoyuna duyurmaları, siyasi partilere bildirmeleri ve anayasa taslağı yazma vehmini kendilerinde görmemeleri lazım.

Murat BELGE

Anayasalar ilkin toplumun özgürlüklerini teminat altına alan temel yasalardır. Bizde böyle midir? Böyle değildir. 61 Anayasası bir miktar hak ve özgürlükler tanımıştır. Bütün genel içinde en fazla özgürlük tanıyan 61 Anayasasadır. Ama buna karşılık tam tersi uygulamaları da vardır. Millî Güvenlik Kurulu gibi bir kurum idari yapının merkezine koymasıyla vs. ile ve hatta senatosuyla.

İlericilik, gerici gibi kavramlarla dolu olan tarihimizde, herşey ilerici olursa daha iyidir; anayasa da ilerici olmalıdır. Zaten bu topluma "çoban" gözüyle bakan anayasa toplumu değiştirmeye çalışıyor. Onun için bizim anayasamızda ve başka yasalarımızda toplumda olmayan ilişkileri oldurmaya çalışan hukuki metinlerdir. Oysa ki anayasa aslında muhafazakar birşeydir. Yani özgürlükleri muhafaza eden, etmeye çalışan; bunun için sistemi kuran ve aynı zamanda bunu toplumun olgunluk aşaması neyse, o mutabakatı neyse o temel üzerine oturtan birşeydir. Bir anayasa ile zaten vatan kurtulmaz. Güzel bir anayasa edinelim, toplumu kurtaralım. 61 anayasasında da bu vardı. Olmaz, toplumun kurtulmasının başka yolları vardır. Örneğin siyasi mücadele. Anayasa bütün bunların olacağı zeminin kuralları ortaya koyar. Bize de lazım olan "liberal demokratik bir anayasadır". Bunu da bulmak çok zor birşey değil. Sanıyorum böyle bir konsensus için, Türkiye'nin çeşitli siyasi çevrelerinde tarihten yeterli bir ders alma doğrultusunda eğilim var. Ama hala bu bilincimiz eksik gibi görünüyor. Sonuç olarak ben şöyle bir proje düşünüyorum. Halkın seçtiği ciddi bir meclis; bütün toplum kesimlerinde uzun istişarelere girişecek. Sonunda bir yere varyorsak, sürecin uzun olması önemli değil.

8 Mart Dünya Kadınlar günü; 1857 yılında Amerikalı dokuma işçisi kadınların 8 saatlik işgücü için vermiş oldukları savaşımın anısına tüm dünya kadınlarının dayanışma günü olarak simgeleştirilmiş bir gün. Bu günle ilgili bir yazı hazırlamak için masama oturdumda, böyle belli savaşımın sonucunda simgeleştirilmiş günleri yaşatmak için birşeyler yapma çabasını, yoğunluğunu neden yalnızca bugünlere denk düşen sürelerde yaşıyoruz diye düşündüm. Kısa bir süre öncesinden bu günü kutlamak ve yaşatmak için alışılmışlık içinde, çoğu zaman "yapmamız" gereken düşüncesiyle gösterilen çabalar, düzenlenen paneller, geziler, değişik eylem biçimleri ya da ufak bir değişimle de olsa kadın olduğunu ve sorunlarını geçici yoğunlukta duyumsamak. Geriye kalan yılın 364 günü, çok az bir farkla kadınlar yine aynı kadınlar, toplum yine aynı toplum, sorunlarsa farklı biçimlerde de olsa yine aynı sorunlar. Son 10 yılda ülkemizde Kadın Hakları konusundaki savaşımın ivme kazandığını yadsımak mümkün değildir. Ancak bu savaşım tümüyle, kadınların bu konudaki dayanıklılıkları ve çabalarıyla mı ivme kazandı yoksa bazı koşullar mı bu noktayı dayattı? Bu konuda kitle iletişim araçlarının etkisini ve ekonomik dayatmaları gözardı edebilir miyiz?

Açıktır ki bizler, sunulmuş hakları bile içimize sindirip yaşamıyoruz. Bu konu ile ilgili olarak aydın kadınların veya kadın hareketinin demokratik istemleri ise, tüm toplum kesiminden kadınları düşününce birçok kadının üzerine "bol" geliyor. Bunlar demokratik istemlerdir ve bu konuda savaşım verilmelidir, ancak sorun toplumun kültürel yapısını sanırım iyi algılayabilmekten geçmektedir. Farklı toplum kesimlerinde kadın olmaktan kaynaklanan sorunları değişik biçimlerde yaşayan; dayak yiyen, cinsel tacize uğrayan, ucuz işgücü olarak görülen, geri işlerde görev verilen, doğum ve evlenme nedeniyle tercih edilmeyen eleman olarak şansını yitiren binlerce kadın. Bunların tümünü düşünüp, yaşayınca kadın olarak, onun da ötesinde insan olarak onurum kırılıyor. Ancak çabamın duvarda bir tuğla ama, sağlam bir tuğla olma doğrultusunda yönlenebilmesi gerektiği inancındayım. Bu yüzden aynı toplum kesiminden kadınların, "kendi üretim alanları içinde" tek tek veya birlikte sorunlarını çözmeye doğrultusunda verecekleri savaşımın daha gerçekçi ve kalıcı olacağı düşüncesindeyim. Üniversite mezunu kadınların bile, gerek sorunun bilincinde olmamaktan, gerek bilincinde olup da kabullenmekten, gerekse sağlam bir tuğla olma çabasında olup saldırılara hedef olmaktan aldıkları yaraları düşününce tablonun hiç te içaçıcı olmadığı açıktır. **Bu yüzden yazımı, fabrikalarda ayakta durma çabası veren mühendis kadınların sorunlarına değinerek sürdürmek istiyorum.**

KADIN OLMAK

Ferhan ERKESKİN
Meteoroloji Mühendisi
Şubemiz Kalite Danışma Merkezi
Uzmanlar Kurulu Üyesi

Öncelikle sorun işe başvurumuzla başlıyor. Başvurularda işe alınma şansımız meslek dalımıza bağlı olarak oldukça düşüktür. Diyelim ki işe alındık, yerimiz erkek mühendislerin her zaman bir adım gerisindedir. Bize ayrılan iş genellikle laboratuvar çalışmalarıdır. Yıllarca rutin olarak dönen analizlerin içinde üretkenliğimizin ve yaratıcılığımızın yok olduğunun çoğu zaman farkına bile varamayız. Biraz yetenekli, özgüvenli ve sabırlıysak belki şef veya müdür olma şansımız vardır. Üretim hattında çalışmayız, erkek işçilerin "psikolojik" durumları ve bizlerin "narinliği" "o" iş için elverişli değildir. Diyelim ki yönetim kadrosundayız, kadın olarak sayımız ya tek bir ya da bir iki kişiyi geçmemektedir. Bu durumda kendinizi kabul etme çabamız başlar. Kabul edilebildiğimizi hissettığımız anda yıpranmışlığımızı ve verdiğimiz ödünleri düşünemeyiz, tersi durumda ise kendi kabuğumuza çekiliriz ve kendimizi üretme şansını kaybederiz. Bu durumda bilinç altımızda da bazı işlerin gerçekten kadınlara ait olmadığını yerleştiririz. İşte bu durumda savaş baştan kaybetmişizdir.

Kendi üretim alanımızda veya genelde kadın sorunu, erkeklerin kafalarını değiştirmeye çabalamakta çözülmeyecektir. Özgür kafalara sahip olabilmemizin zorunluluğunu kendi içimize sindirmemiz ve buna inanmamız gerekmektedir. Kimse bizlere durup dururken "nefis bir sofraya" sunmayacaktır. İki günlük çaba da bunun için yeterli değildir. Öncelikle sorunun temelini algılayıp, kendimize düşen payın sorgulayıp, ne yapacağımızı karar vermemiz gerekmektedir. Ya sorunu kabul edip bunun sonucunda hak ettiğimiz davranışı göreceğiz ya da sorunun çözümünü konusunda kararlı olup hedef tahtası durumuna gelip yara alacağız. Ancak her ikisini de de yıpranma payımız olabileceği düşünülürse 2. tercihte hiç olmazsa insanlık onurumuzu kurtarmış

olacağız inancındayım. Bu durumda karar aşamasından sonra, mesleki konuda kanımca sürekli kendimizi yenilememiz ve geliştirmemiz gerekmektedir. Olaylara müdahale edebilecek alternatif olma koşulumuz çağrı yakaalayıp algılamakla mümkün olacaktır. Bu da o kadar kolay olmayacaktır, önünüze engeller çıkacak ve size güvenilmeyecektir. İşte bu noktada tavrınızı ve kararlılığınızı çok önemli olacaktır. Kararlılıkla olayları ve çözümleri somuta indirgeyebildiğiniz ölçüde alternatif olma şansınız artacaktır.

Kadınlar ayrıca, işin dışında evin ekonomisine katkıda olmak için çalışmanın ötesinde yaşamı sırtlayabildikleri koşulda da düşük ücrete çalışıp, özgüvensizlikle piyasayı düşüren elemanlar imajını silmek durumundalar. Sorun ekonomik katkının çok daha ötesindedir. İnsanın sosyal bir varlık olduğu düşüncesiyle, bunun da yaşamın her alanında üretimle bağlantılı olduğunu görüp çalışma alanlarımızda varlığımızı kanıtlamak durumundayız. **Ancak sorun yine de kendinizi mühendis veya yönetici olarak kanıtlamakla da bitmeyecektir.** Kuracağınız iş diyaloglarında kadın olmanın dezavantajlarını günün her saatinde yaşayacaksınız. Hareket serbestliğiniz erkeklerinki kadar fazla olmayacaktır. O küçük topluluğun bile davranışlarınızı nasıl biçimlendirdiğini görmeniz çok zor olacaktır. Burada da tavrınız çok önemlidir. Sinmek suçluluğu benimsemektir! Oysa siz doğallığımızı yaşamak zorundasınız, kendi özgüveniniz ve doğruluğunuzla çok yönlü saldırıları püskürtmeniz mümkün olabilecektir.

Olayların çözümü, öncelikle kadınların kendileri ile barışık olabilmelerinden ve kendilerine güvenlerinden geçmektedir. Bu yüzden kendimize inanmayı ve güvenmeyi öğrenmek ve hissetmek durumundayız.

Olayları, sorunları bu çerçevede değerlendirebildiğimiz durumda, genelde kadın hareketine baktığımızda da, çözüme kampanyalar ve protestoların ötesinde ama bunları da gözardı etmek sizin olayları 365 güne yayıp, insanları üretim alanlarının içinden koparmadan, sorunu bu alanlar içinde çözebilecek politikalar üretme konusunda çalışmalar yürütmek, hedefe ulaşma konusunda sanırım daha gerçekçi çözümler olacaktır. Bu konuda politikalar üretilebilir ise, toplumun kültürel ve sosyo ekonomik yapısını sağlıklı değerlendirebilmek mümkün olabilecektir. Böylelikle "8 Mart" lar birşeyler yapılmalı paniğinin dışında, ne yapabildiğimizin, daha neler yapabildik ve neden yapamadığımız sorgulamasıyla kutlanan ve geleceğe daha umutla bakılan gün olarak kutlanabilecektir. Özellikle, yaşamın her alanında kadın olmanın gururunu yaşayıp, ayakta durma çabası veren kadınlar olmak üzere, ülkemiz ve tüm dünya kadınlarının 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne kutlanın.

I. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ'NE DOĞRU

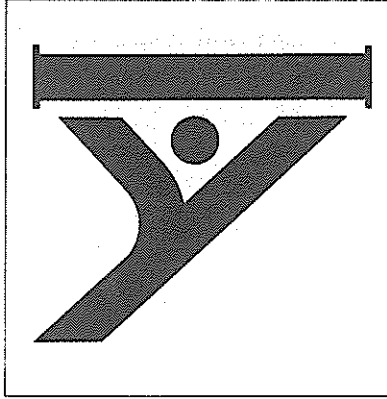
1. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi düzenleme çalışmaları hızla sürüyor.

15-17 Nisan 1993 tarihleri arasında Balçova Termal Tesislerinde yapılacak olan Kongre ve Sergi'ye ülke düzeyinde yoğun ilgi gözleniyor.

Kongre'ye bildiri sunacak konusunda uzman 45 kişinin bildirimleri Şubemize gelmeye başlamıştır. Kongre sırasında dağıtımı gerçekleştirilecek Bildiriler Kitabına ise firmalar reklam vermeyi sürdürmektedir.

Kongre sırasında düzenlenecek Sergi'ye bugüne dek 47 firma stand için başvurmuştur. Sergi alanında 51 standın bulunduğu göz önüne alınırsa Sergi'ye ilginin tam olduğunu söyleyebiliriz.

Kongre için ise 350 kişilik bir salon hazırlanmıştır. Tesisat Mühendisliği alanında çalışmakta olan

ülke düzeyinde 100'e yakın mühendis izleyici olarak Şubemize başvurmuştur.

Kongre programının henüz kesinleşmediği göz önüne alınırsa izleyici olarak da yoğun bir ilginin odağı gözlenmektedir.

Kongre katılım koşulları yan sayfada yayınlanmıştır. Bülten ile birlik-

te verdiğimiz Kongre Katılım Formu'nu doldurup şubemize gönderirseniz kongreye katılabilirsiniz.

Bizce kongreye katılmak için şimdi tam zamanıdır. Formu doldurup banka dekontu ile birlikte Şubemize gönderirseniz sizde Kongredeki yerinizi alabilirsiniz.

Tesisat Mühendisliği konusunda ülkemizde ilk kez bu düzeyde düzenlenecek olan Kongre ve Serginin organizasyonunun eksiksiz, katılımın tam olması için çalışmalarımız giderek yoğunlaşmaktadır.

Genelde ayrı bir profesyonel şirket tarafından yürütülen Kongre ve Sergi çalışmaları, Düzenleme Kurulu'nun yol göstericiliğinde Şube Teknik görevlileri ve çalışanlarınca yürütülmesi, Odamıza önemli bir bilgi ve deneyim kazandırmaktadır. Bu anlamda çalışmaların başarıya ulaşması bizim için ayrı bir öneme sahiptir.

DELEGE KATILIM KOŞULLARI

1. Kongreye Katılım Ücretlidir.
2. Kongreye katılım ücreti 500.000 TL/ kişidir.
3. Mühendislik Öğrencileri İçin Katılım Ücreti 300.000 TL/kışidir.
4. Kongreye katılım 350 kişi ile sınırlandırılmıştır. Başvuru önceliği esas alınacaktır.
5. Delegationelere sağlanan olanaklar: Katılma hakkı, Kongre Bildiri Kitabı, çanta, öğle yemekleri, kokteyller, aralarda kahve, çay ikramı ve eşantyonlar
6. Konaklama isteyenlerin başvurusu durumunda kendilerine aşağıdaki belirtilen otellerde seçenekli konaklama bedelleri sunulacaktır.

Oteller ve Konaklama Bedelleri

◆ TERMAL OTEL*** Vali Hüseyin Öğütcan Cad. No:2 Balçova-İZMİR	Tek Kişilik 55 DM - Çift Kişilik 70 DM
◆ GRAND PLAZA ***** Sakarya Cad. No: 156 Balçova -İZMİR	Tek Kişilik 63 DM - Çift Kişilik 80 DM
◆ TUREM (Uyg. Turizm Merk) Sakarya Cad. No: 147 Balçova- İZMİR	Tek Kişilik 18 \$ Çift Kişilik 23 \$

7. Kongreye delege olarak katılmak isteyen kişi ve kuruluşların Bülten ile birlikte gönderilen Başvuru Formunu doldurup banka dekont ile 12 Nisan 1993 tarihine kadar Şubemize göndermeleri, katılım bedelinin ise Vakıflar Bankası Gümrük Şubesi 2000823 No. lu hesaba yatırılması gerekmektedir.

YAZIŞMA ADRESİ:

1. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi Düzenleme Kurulu

Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

Ali Çetinkaya Bulvarı 12/1 Alsancak-İzmir

Tel: (51) 22 08 11- 21 74 68- 63 41 98 Fax: 22 60 39

PROGRAM

15 Nisan 1993 Perşembe

08.00-09.00 Kayıt

09.00-10.00 Açılış Oturumu

Oturum Başkanı: Ekrem BULGUN

EKE A.Ş.- TMMOB MMO İzmir Şubesi Eski Bşk.

Konuşmacılar:

Murat ÖNDER *Makina Mühendisleri Odası Başkanı*

Macit TOKSOY *Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Eski Başkanı*

Konuk Konuşmacılar; Protokol

10.00-10.30 Açılış Bildirisi.

Türkiye'de Tesisat Mühendisliği Dünü-Bugünü-Yarını

Dr. Üzeyir Garih *ALARKO HOLDİNG Yönetim Kurulu Başkanı*

10.30-11.00 Sergi Açılışı

11.00 I. Oturum

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Macit TOKSOY *Dokuz Eylül Ü. Fen Bilimleri Ens. Md. Yrd.*

11.20-11.40 Ağır Sanayi Mamullerinin İhracatının Geliştirilmesi

Dr. Üzeyir GARIH

ALARKO HOLDİNG Yön. Kur. Başkanı

11.00 -11.20 Yurtdışı Tesisat Mühendisliği Hizmetleri

Mehmet Selçuk -TEBA ENTE A.Ş.

11.40-12.00 Yüksek Yapılarda İklimlendirme ve Zonlama

Celal OKUTAN- Okutan Mühendislik Bürosu

12.20-14.00 Öğle Yemeği

II. Oturum

Oturum Başkanı: Ahmet ARISOY *İTÜ Makina Fakültesi*

14.00-14.20 Yapılarda Tesisat İşletme Projesi ve Maliyeti

Ruknettin KÜÇÜKÇALI -ISISAN A.Ş.

14.20-14.40 Tesisat Akışkan Ana ve Branşman Hatlarında Debi Ayarı İçin Kullanılan Düzenler

Akdeniz HIÇSÖNMEZ- Akdeniz Müş. Müh. Ltd.

14.40-15.00 (HVAC) Otomatik Kontrol Sistemleri

Selçuk BAYER - EMO Ltd. Şti.

15.00-15.20 Yük Hesabına Esas Malzeme Özelliklerinin

Belirlenmesi Standartları

Zafer İLKEN - Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

15.20-16.00 ARA

16.00-18.00 PANEL

PROFESYONEL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ TANIMI SORUMLULUKLARI, İŞLEVLERİ, HUKUKİ DURUMU

Yönetici: Celal OKUTAN- Okutan Mühendislik Bürosu

Panelist: Tamer ATAÜZ-ALARKO A.Ş., Ruknettin KÜÇÜKÇALI- ISISAN A.Ş., Prof. Dr. Macit TOKSOY- 9 Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Md. Yrd., Akdeniz HIÇSÖNMEZ- Akdeniz Müşavir ve Mühendislik Ltd. Şti., Numan ŞAHİN- EMO Ltd. Şti., Ethem ÖZBAKIR- BİLGİ Mühendislik

16 Nisan 1993 Cuma

I. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali Çetin GÜRSES

09.00-09.20 Tesisat Mühendisliği Uygulama Şartnameleri

Ali HELVACI - Et Balık Kurumu Gn. Md. Yrd.

09.20-09.40 Toz Emme ve Toz Tutma Tesisatı

Yılmaz ALTIN-ALTINLAR Koll. Şti.

09.40-10.00 Merkezi Şehir Bölge Isıtma Sistemleri

İhsan ÖNEN- İhsan Önen Müh ve Dan. Bürosu

10.00-10.20 Güneşli Su Isıtıcılarının Bilgisayar Yardımıyla Hesabı

Hüseyin GÜNERHAN - Ege Ü. Güneş En. Ens.

10.20-11.00 ARA

II. Oturum

Oturum Başkanı: Celal OKUTAN-Okutan Mühendislik Bürosu

11.00-11.20 Yüksek Yapılar da Sıhhi Tesisat

Mustafa ÖZKAYALAR- MNG Tesisat A.Ş.

11.20-11.40 Bina İçi Pis Su Borularının Havalandırılması

Ahmet ARISOY- İTÜ Makina Fakültesi

11.40-12.00 Yüzme Havuzu Tesisatı

Sami BÖLÜKBAŞI- SANTEM A.Ş. Yön. Kur. Baş.

12.00-12.20 Deniz Suyu ile Balık Üretim Çiğirliği

Özhan DÖLEN- TEKNİK TESİSAT Ltd. Şti.

12.20-14.00 ARA

III. Oturum

Oturum Başkanı: Ali GÜNGÖR- Ege Ün. Güneş Enerjisi Ens.

14.00-14.20 Evaporatif Soğutma Özellikleri ve Uygulamaları

Osman F. GENÇELLİ -İTÜ Makina Fakültesi

14.20-14.40 İklimlendirme Sistemlerindeki Soğutma Grupları Tipinin Seçim Esasları

Bedi KORUN- FORM A.Ş.

14.40-15.00 Buz Pateni Soğutma Donma Tesisatları

İbrahim İŞBİLEN - REF Isı San. ve Tic. Ltd. Şti.

15.00-15.20 Yangın Tesisatları

Dr. Erol YAŞA- UNIVERSAL Mühendislik

15.20-16.00 ARA

16.00-18.00 PANEL

TESİSAT MÜHENDİSLİĞİNDE TASARIMCI, MALZEME İMALATÇISI UYGULAYICI, DENETÇİ, KULLANICI İLİŞKİLERİ VE KOORDİNASYON

Yönetici: Ener PELİN- Pelin Mühendislik

Panelist: Tarık AKTÜCCAR- TEBA A.Ş., Nuray BOZOKALFA- Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü, Renan HOŞGÖR- ISI Üretim A.Ş., Hasan CARGAL- Altinyunus Çeşme Otel, Mehmet YAVUZ- CEREN Mühendislik

17 Nisan 1993 Cumartesi

I. Oturum

Oturum Başkanı: Osman F. Gencelli- İTÜ Mak. Fak.

09.00-09.20 Jeotermal Isıtma Sistemleri İçin Filtre Seçim Kriterleri

Orhan MERTOĞLU - ORME Jeotermal A.Ş.

09.20-09.40 Isıtma ve İklimlendirme Sistemleri Yük Hesabı Yöntemleri

Prof. Dr. Ali Çetin GÜRSES- Dokuz Eylül Üniversitesi

09.40-10.00 Enerji Geri Kazanım Sistemleri

Doç. Dr. Ali GÜNGÖR- Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü

10.00-10.20 Isı Pompalı Sistemler

Erkut BEŞER - TEBA SİSAŞ

10.20-11.00 ARA

II. Oturum

Oturum Başkanı: Erol ERTAŞ-PNÖSO

11.00-11.20 Hastanelerde İklimlendirme Ener PELİN- Pelin Mühendislik

11.20-11.40 Hastanelerde İklimlendirme Sistemleri İçin Filtre Seçim Kriterleri Eser KILIÇ- İTÜ Kimya Fakültesi

11.40-12.00 Ameliyathane Odalarında Uygulanan Laminar Akımlı Modern Klima Sistemi Yüksel KÖKSAL- Selnikel A.Ş.

12.00-12.20 Konullarda ve Ticari Yapılarda Doğal Gaz Tesisatı Projeleştirilmesi

Prof. Dr. Doğan ÖZGÜR- Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Fakültesi

12.20-12.40 ÖĞLE YEMEĞİ

III. Oturum

14.00-14.20 Endüstriyel Tesislerde Teknik Gaz Tesisatları

Erol ERTAŞ -PNÖSO

14.20-14.40 Medikal Gaz Tesisatları Zafer ÖZEN- NASSETTİ Ltd. Şti.

14.40-15.00 Soğutma Kulesi Tasarımında Etkin Olan Dış Ortam Koşulları Diğer Faktörler

Doç. Dr. Hasan Rıza GÜVEN-İst. Ü. Müh. Fak., Burcak ALNİPAK- İstanbul Ü. Tek. Bil. Meslek Y.O., Kadir İSA- İTÜ Düzce Meslek Okulu

15.00-15.20 Isıl Konfor

Macit TOKSOY - Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Ens. Md. Yrd.

15.20-16.00 ARA

16.00-18.00 PANEL

TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ

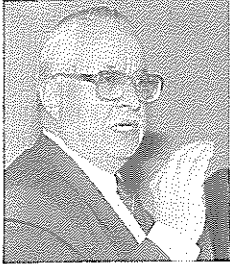
Yönetici: Prof. Dr. Ruknettin OSKAY

Panelist: Osman F. GENÇELLİ -İTÜ Makina Fakültesi, Prof. Dr. Ali Çetin Gürses-9 Eylül Üniversitesi, Mehmet SELÇUK- TEBA Ente A.Ş., Hakan BULGUN- EKE İnş. ve Tes. A.Ş.

20.00-24.00 KAPANIŞ YEMEĞİ- PLAKET DAĞITIMI

"Nükleer Güç Santralleri Kaygılar ve Beklentiler"

13 Şubat 1993 Cumartesi günü Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Salonu'nda Şubemizce gerçekleştirilen "Nükleer Güç Santralleri Kaygılar ve Beklentiler" konulu tartışmalı toplantı programının öğleden önceki bölümünde bildiriler, sonraki bölümünde ise panel yer aldı. Yöneticiliğini TAEK'te çalışan Oda Başkanımız Murat ÖNER'in yaptığı panelde; TAEK başkan yardımcısı Doğan ÖNER, Dr. Elektrik Y. Mühendisi Tanay Sıtkı UYAR, Prof. Dr. Tolga YARMAN, Gazeteci yazar Timur DANIS ve Dr. Ahmet KÜTÜKCÜOĞLU konuşmacı olarak yer aldılar. 14.00-17.30 saatleri arasında yoğun tartışmalarla geçen panelin özetini sizlere sunuyoruz.

Doğan ÖNER

TAEK Başkan Yardımcısı

Zmir'e Nükleer Güç Santralleri konusunda ki kaygılarınızı aydınlatılabilmek ve beklentiler hakkında bilgi vermek amacıyla geldim.

Nükleer güç konusu teknik bakımdan her yönüyle geniş kapsamlı, ekonomik yönüyle büyük boyutlu ve politik bakımdan karmaşık bir konu olduğu için doğru, gerçekçi ve uygun bir karar verilmesinde devletin ve kamuoyunun görüş birliğine gerek vardır.

Nükleer güç santrali kurma kararı, hükümetçe verilecek bir karardır. Karar verildiğinde nükleer santralla ilgili hazırlık ve uygulama çalışmaları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile TEK tarafından sürdürülecektir. TAEK ise kurulacak nükleer santralin güvenlik değerlendirmesini ve lisanslandırmasını ve belirlenen politikalar doğrultusunda nükleer teknolojinin kazandırılması ile üretimi görevini yürütecektir. Genelde duyulan kaygıları biz de görevimizi ye-

rine getirirken duyuyoruz. Ancak bizim kaygılarımız kendi görev sahamaıza ilişkindir. Sizlerin bir yerde teminatçımız olarak görev yaptığımız için, getirilen bütün projeleri güvenlik gereklerini yerine getirilip getirilmediğinin mevzuata uygun olup olmadığını, hiç bir eksiklik bırakmaksızın değerlendirmek zorundayız. Çünkü biz de sizden biriyiz ve sizin gibiyiz.

Bir projede öncelikle ihtiyaç doğru belirlenmeli. Bir elektrik enerjisi probleminde; kömür var, gaz var bir çok şey var. Bir de nükleer var. Demek ki öncelikle kaynaklara bakmak, teknolojiye bakmak, ithalata, transfere, üretime, güvenliğe bakmak gerekir. Tabii bütün bu işleri yapmak için de eğitim ve organizasyona gerek vardır. Daha sonra da çözümün ekonomik durumuna bakmak gerekir. Çözüm ucuz olmalıdır, dışa bağımlılığı az olmalıdır. Tüm bunlarla birlikte çevre etkisi değerlendirilir, yer seçimine bakılır ve karar aşamasına varılır. TAEK olarak biz neler yaptık! Konuyla ilgili mesajları yukarıya veriyoruz. Böyle bir işe kalkarken "siyasi irade mevcut olsun, ekonomik imkan belirlenmiş ve bulunmuş olsun bizi boşu boşuna yormayın" diyoruz. Çünkü, bir Nükleer Enerji projesinin müzakeresi 2 yıl sürüyor.

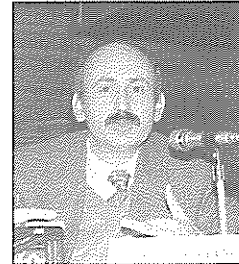
Örneğin bu konu bir kaç kez gündeme gelmiş, ekipler toplanmış, çalışmalar yapılmış, ancak sonradan sonuç olumsuz çıkmış, çalışma yapan arkadaşlar dağılmış, üzülmüş ve başka yerlere gitmişler. Peki neden böyle olmuş! Konuyu sistematik bir şekilde yaklaşmadığı için şimdi bu konu yeniden gündeme geldiğinde biz daha dikkatli davranıyoruz.

Politika, plan ve program belirleme

bakımından Türkiye'nin nükleer güç programını bir kez daha hazırlamak, onaya sunmak 7. Beş Yıllık Kalkınma planlarına intikal ettirmek üzere, güç santrallerinin ekonomik, maliyet, yatırım, işletme, yakıt çevrim ihtiyacı, teknoloji transferi, üretimi, insan gücü ihtiyacı, dışa bağımlılık, güvenlik ve çevre etkileri bakımından karşılaştırmalı inceleme çalışması başlatılmıştır.

Eğer bir santral alacaksak, bunu imal eden grup hala çalışıyor olmalı, işi bırakmış dağılmış olmamalıdır. Hala kendi ülkesinde veya başka bir yerde bunu yapıyor, kadrosu tamam, referans satırlı tamam olmalı. Ancak bu durumda karar verilmeli. Benim kişisel düşüncem bu.

Sizlerin endişeleri bizde daha çok. Çünkü, biz bu işi yapmakla sorumluyuz. Yapılacak herşey mevzuata uygun olmalı. Ancak bu durumda sorun olmaz. Ben bu konuşmamla inancımı dile getirmek istedim. Teşekkür ederim.

Dr. Tanay Sıtkı UYAR

Elektrik Mühendisi

Bugün ülkemizde nükleer enerji santrallerinin enerji sektörümüze entegre

olsun mu, ne ölçüde olsun problemine bakıyoruz. Sadece kendi uzmanlık alanımızdan kamaşık bir probleme baktığımız zaman uygulanabilir çözümler bulma ve diğer insanları ikna etme imkanından yoksun oluyoruz. Ben rüzgarcı olmadan önce enerji plancısıyım. Nükleer mühendislik eğitimi yaparken bize tüm verileri değerlendirmeyi öğrettiler, hatta nükleer enerji santrali içinde bile tüm verilere bakmadan problemleri tanımlayamayacağımızdan söz ettiler. Tüm verileri değerlendirip bir tez çalışması yaptım. 1990'lara gelene kadar kendi kaynaklarımızın bize yeteceği tespit edildi. Ancak o zamanlar rüzgarın bugün geleceği düzeyi bilmiyorduk, Nükleer teknolojiye ki bu tartışmaları bilmiyorduk. Bugün de aynı yaklaşımla bakıp, tüm mevcut kaynakları değerlendirelim, tüm teknolojilerin geldiği düzeyi belirleyelim, nükleer teknoloji dahil olmak üzere. Kömür santrallerinin ve diğer teknolojilerinin kurulmasının çevreye yaptığı tahribatı da değerlendirelim. Çünkü Rio'da ki konferansta o noktaya gelindi. Çevre ve kalkınmadan söz edildi. Biz de imza attık buna. Orada ortaya çıkan **birinci sonuç**, öncelikle enerji tasarrufu yapalım yani daha çok enerji kullanalım daha kalkınmış görünelim değil, mevcut işleminizin yine aynısını yapalım fakat daha az enerji tüketerek yapalım. 2. si; yenilenebilir enerji teknolojilerini kullanalım. 3. ü, yeniden kazanıma önem verelim. Çöp diye attığımız şeyleri yüzde 90'ını yeniden kazanalım ve heryeni kazanılmış parçada daha az enerji tüketelim. Genel öneri bu.

Ben rüzgar tribünleri ile uğraşan bir insan olarak rüzgar tribünlerinde bu değerlendirme içinde yer almasını istiyorum. Onun ötesinde rüzgar en iyi teknolojidir diyemiyorum. Çünkü bunu benim böyle düşünmem, sizleri ikna etmeden ete kemiğe bürünmüyör. Aynı yaklaşımı, diğer teknolojide çalışan arkadaşlarımdan da beklememiz hakkımızdır.

Ülkemizde nükleer mühendislik eğitimi görmüş bir çok insan var. Bu insanlar şu anda nükleer mühendislikle uğraşmayan insanlar veya yurt dışında bir işle uğraşan insanlar.

Biz nükleer enerji programlarında adım atarken "bütün bu yetişmiş insanların bilgi birikimleri üzerine kurmalıyız" diye düşünüyoruz. Kaza ve kazalara karşı hazırlık olayı; Çemobil kazası çok konuşuldu. Ama Çemobil tipi bir kazadan sonra ne yapılacağı dünyada bilinmiyordu. Bu ancak Çemobil'den sonra ortaya çıktı.

Bugün bile bir enerji üretilecekse çevreye olan tahribatını göz önüne almalıyız. CO emisyonunu azaltan senaryoları yapmamız lazım. Bir modelin olması ve bu modelin şu veya bu sonucu vermesi tek başına anlamlı değil.

Bir de, bir araya geliştirmiş hep bir şeylere tepki olarak geliyor ve aklımıza ilk gelen şeyler söyleyip dağılıyoruz, son-

ra unutuyoruz. Bunu yapmayalım diyoruz. Problemleri birlikte tanımlayalım. İlgili tüm insanlarla konuyu tartışalım, ilgili insanların problemlere katılımını bir lütuf olarak görmeyelim, onlara ihtiyacımız olduğunu düşünelim. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Tolga YARMAN

Bu tür konuşmalar bir mesaj niteliği taşıyorsa önemlidir. Şimdi şunu bilmek istiyorum nükleer enerji konusu gündemde midir? Ben gündemdeymiş gibi konuşmayı sürdürerek bazı mesajlar vermek istiyorum. Bir defa Türkiye'de nükleer enerjinin üretimine kategorik olarak karşı çıkmayan bir bilim adamı olarak, hemen şunu ifade etmek istiyorum. "Bu konuyla ilgili karar böyle verilmez bu karar şekli iptidaidir, ilkelidir. Şimdi niçin böyledir, bunu anlatmak istiyorum. 1977 Dünya Enerji Konferansının genel raporörüydüm. Orada bir çok bilim adamı raporlar sundu. Ben de atılmış enerji kaynaklarıyla ilgili raporları dinliyordum. Orada bir kısmı temenni niteliğinde, bir kısım bilim adamlarında kendi alanlarına ve yalnızca kendi alanlarına sığmış olmalarından kaynaklanan çocuksu demeyeceğim ama oldukça naif öngörüler vardı. Mesela füzyoncular yani kaynaşma enerjisine çalışanlar diyorlardı ki 1977'den bakıldığında "merak etmeyin" 1980'lerin başlarında itibaren en geç 1980'lerin ortalarında bu işin olurluğunu göstereceğiz. 1990'lara doğru bir "ispat reaktörü" kurulacağı 1990'lı yıllarda da füzyon enerjisinin ticari olarak kullanılacağı öngörüsü vardı. Hiç öyle olmadı. Hatta bir çok bilim adamı "böyle bir şey olamaz dedi" ve çalışmalarını bıraktı. Yani öngörülerde hata yapılabiliyor.

1980'de Münih'teki Dünya Enerji Konferansı'nda "hızlı üreten reaktörler" olmaksızın "Nükleer Enerji'nin bir çıkamaz sokak" oluşturduğu iddia ediliyordu. Hiç de öyle olmadı.

Bunu; Enerji Bakanlığımızın ve Türkiye Elektrik Kurumumuzun yetkililerinin ve Atom Enerjisi Kurumu yetkililerinin öngörülerindeki çarpıklık demeyeceğim ama gerçek dışılığı bir ölçüde göstermek için söyledim.

O günlerde çok daha ciddi yanlışlar yapıyorlardı. Örneğin TEK'in öngörülerini Enerji Bakanlığının, uzmanlık komis-

yonlarının öngörülerini bazı sakatlıkları içeriyordu. Onları o zamanlarda söylüyordum. Bundan 15 yıl önce Türkiye'nin enerji üretimi kapasitesi 2500-3000, 3500-4000 MW düzeyindeydi, giderek artan bir trenddeydi. O günlerdeki artan 4000 MW trendlere bakarak arkadaşlarımız 40.000 MW'lara ekspolasyonlar yapıyorlardı. Mühendislikte biz buna not vermeyiz. 10 üzerinden 2'dir bu. Bu böyle yapılmaz. Bir de bu polinomlar çıkmış. Enerji Bakanlığı'nın talep önerilerinde bir de bu polinomlar var. Neye uyuyor bu polinomlar? Talep gidişatına uyandırıyor. Bu günlerdeki trendlere bakacak, ekspolere edecek 10 yıl 15 yıl sonraki 40.000 MW. bulacak. **Bu da olmaz. Bu mühendislik öngörüsü açısından ayıptır.** 77'li yılların sonlarından bugüne bakıldığında "eyvah enerji darboğazı olacak ne yapacağız şimdi 10 tane nükleer santral ihtiyacı var. 1000 MW..lık 10 tane nükleer santral kurulmazsa açıkta kalacağız" diye alam niteliğinde uyarılar yapıyordu. Bunlar ciddi olarak abartılmıydı.

Sevgili arkadaşlarım, Ortadoğu'nun göbeğinde "el parasıyla nükleer gerdeğe" girmemize izin vermez. Çünkü bir takım çevreler o zamanlar askerleri de gıdıkliyorlardı. Paşam; "ucunda bomba var" diyorlardı. Atom bombası da var. Bugün bakarsanız ne kadar borcumuz var 50 Milyar Dolar, bir nükleer santral ne kadar 1000 MW..lık 5 milyar dolar. Ne kadar kuracaksınız; 10 tane 1995'ten, 96'dan başlayarak 10 tane ne yapar bu toplam 50 Milyar Dolar. Nerden bulacaksınız bu parayı? Nereden bulacaksınız? Borç alacaksınız. Yok vermezler!.. Onun için basın bana geldiğinde soruyorum "çocuklar bu iş ne kadar ciddi". 1985'te bir yazımda yazdım. "Nükleer Enerji üretimi; bir siyasi karardır." Teknik bir gereklilik değildir. Bakanımıza mesaja, "Sakin ha, teknokratların komisyonlarına bakarak nükleer enerji üretimi bir zorunluluk" demesin.

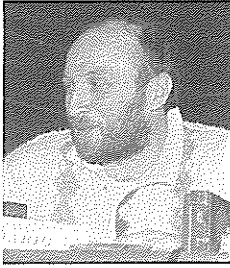
Bunu derse; siyasi sorumluluğunu bir tarafa atıyor demektir. Bu siyasi sorumluluğunu alsın. Ne, siyasiler görevini teknokratlara bıraksınlar, ne de teknokratlar siyasilerin yerine böyle bir kararı versinler.

Nükleer enerji santrali kurma düşüncesi, bugün hala hamdır. Bu düşüncüyü yakınıyorsanız siyasi olarak bunun iki seçeneği var. Birincisi; Ya spot bir imkanla karşılaşmışınızdır ya da ben, 10 cilt 20 cilt bir enerji değerlendirmesi isterim. Yani ciddi bir enerji değerlendirmesi görmek istiyorum. Hükümet der ki "Bu benim siyasi tercihimdir." Amenna!.. O siyasi bir tercih olmak zorundadır. Ya da deki, oturduk baktık, enerji ihtiyacı şu kadar. Bir şey daha söylemek istiyorum. Enerji ihtiyacı şu kadar demek yetmez. "Ne kadar enerji olduğu kadar, kimin için ve ne için enerji de çok önemlidir. Ama bunlar si-

yasi tartışmadır. Ve bu tartışmalara teknik adamlar girmesinler, onların burada işleri yok. Ayrıntılı bir rapor hazırlanıp, kömürse neden kömür, doğalgazsa neden doğalgaz, değilse neden olmadığının konusunda raporları gösterilmeli.

Arkadaşlarım, nükleer santraller doğal çevrimlere uyumlu değildir. Ama, termik santraller da uyumlu değildir. Çevrecilerin özellikle yeşilleri doğal çevrimlerle uyumlu enerji kaynakları diye diretmelerini fevkalade saygın buluyorum. Ama nükleer santrallara bu sebepten karşı çıkarken öteki sanayi tesislerini ve öteki santralleri gömezden gelmeye hakları yoktur. Onların öyle bir lüksleri yoktur.

Bugün nükleer santral yapımına amadeyiz, hazır olabilir miyiz? Doğal çevrimlerle uyumlu mudur? Hayır. Ama bu çok ileri bir perspektif değil midir? Evet. Yalnız şunu da unutmamak gerekiyor ve bütün çevreci dostlarıma söylüyorum. Yeni bir Türkiye düzeni istiyorsanız yeni bir dünya düzeninin kurulmasına mutlaka omuz vermeliyiz. Teşekkür ederim.

Timur DANIŞ
Gazeteci - Yazar

Ben; "Nükleer Santrallara Hayır İstanbul Grubu'nun" temsilcisi olarak buraya geldim. Biz her toplantıdan önce bir mum yakıyoruz ve şunu söylüyoruz. "Biz mum yakmaya hazırız yeter ki çocuklarımız radyoaktif olmasın" Ben size iki filmden örnek vermek istiyorum.

Jack Lemon'ın; "Kayıp" filminde Jack Lemon Şili'ye gidiyor. Şili'de o sırada darbe olmuş. Yolda Amerika'lı bir subayla karşılaşılıyor. Subay da Şili'den darbe yapmaktan dönüyor. Jack Lemon bir sohbetle subayı sıkıştırıyor. Çünkü oğlu var Şili'de ve endişe duyuyor. Subay da şunu söylüyor. "Biz başka ülkelerde darbe yapmazsak, siz yıkacak sıcak suyu nasıl bulacaksınız."

Diğer bir filmde Robert Redford'un "Akbabanın 3 Günü" Filmde CIA'nın Ortadoğu'da bir ülkede darbe yaptığını öğreniyor. Kendisi Bilgi İşlem Merkezi'nde çalışıyor. Bu sır yüzünden CIA ile arasında bir takip başlıyor ve kendi üstü olan birisiyle pazarlık esnasında, CIA ajanı Şili'den dönen darbeci subay

gibi "Biz darbe yapmazsak yıkılmayacak sıcak suyu siz nasıl bulacaksınız" diyor. Aliğa'da 1992 yılında yapılan Bakırçay Çevre Sempozyumu'nun sonunda santralsever yerel yönetici şöyle diyor. "Siz elektrik santrallerimize karşı çıkıyorsunuz ama buzdolabından buz gibi suyu da içiyorsunuz." 12 Eylül darbesi sonrası devletin elektrik enerjisinde elde ettiği artış aklına geliyor da ister istemez soruyorum, "bir bardak soğuk su için darbe yapmaya değer miydi?"

Efendim ben gazeteciyim. Faxım var, telefonum da. En ileri teknolojinin haberleşme araçlarını kullanıyorum. Ama 1.5 senedir. "Yeniköy Termik Santralının Çevreye Etkileri" adlı çalışmayı TEK yetkililerinden alamıyorum. Aynı yetkililer bana nükleer santraller konusunda kendilerine güvenmemi istiyorlar. Bu çok zor bir şey.

Sayın FARALYALI verdiği bir demeçte 9 Ağustos'ta Nükleer santralleri tartışmak istediğini söylediler. Daha sonra 22 Eylül'de 7 tane ülkeye mektup gönderdiler ve nükleer santral yapmak istediklerini ve teklif vermelerini istediler. Arada 1.5 ay var. Sayın FARALYALI 1.5 ayda nasıl bu konuyu tartışmaya açtı ve Türk halkının hissiyatını anladı.

Sayın FARALYALI, "İspanyolların 8 tane nükleer santral yapacağını" söylüyor. Fakat İspanyada ki durum çok farklı. 5 santral için değişik şeyler yapılmış ve seçimlerden önce. Hükümet söz vermiş. Fakat seçimlerden sonra 8 tane santral kuruluyor. Burada bir gariplik var. Bizim Gökova gibi. Sayın DEMİREL Rio'dan yapılmayacağına dair açıklama gönderiyor, biz buradan öğreniyoruz ki Gökova santralının inşaatı devam ediyor.

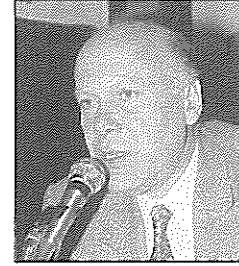
Bizim artık üretme ve tüketme alışkanlığını sorgulamamız gerekiyor. Ha şunu söyleyeyim; "Ben teknolojiye kökten karşıyım. Bize; Köktenci Yeşiller" diyorlar.

Bizim tüketmediğimiz bir sürü şeyi üretmezsek onu tüketemeyiz.

Bu üretilenler bize çevre kirliliği olarak ta geri geliyor. Örneğin bu konuda pet'ten başlarsak gayet iyi olur. Petlere depozito koymakla işe başlayabiliriz. Çok zordur bu, siyasi bir karardır. Bu pet konusunda Çevre Bakanlığı'na yalan söyleniyor galiba. Çünkü pet için enerji gerekiyor, enerji için de nükleer santral kurmak gerekiyor.

Osman Kadiroğlu gazetecilerin teknolojik bilgi birikimine sahip olmadan yazılar yazdığını söylemektedir. Bu doğrudur ama bunun nedeni bizzat yüksek teknolojinin kendisidir. Yüksek teknoloji ile çalışan bilgisayar kullanan gazeteler sayfa dolduracağız diye atel acele görüş olarak yazıyorlar. Çünkü yüksek teknoloji insanın görüşünü aktarmak için, onun görüşüne önem vermiyor, sayfa doldurmaya önem veriyor ve bu arada mutlaka haber olması da

gerekiyor ya atel acele görüş alınıp yazılıyor. Yüksek teknolojideki makinalara yetişmek için çalışıyoruz, insanları aydınlatmak için çalışmıyoruz. Bu yüzden nükleer santral yapmak gerekiyor. Basının ciddiyetsizliği üzerine ciltler dolusu kitap yazılabilir. Ben kendi payıma söyleyeyim; teknolojinin kendisine karşıyım. Teknolojinin sonuçlarını ciddi olarak izliyorum. Tüketim alışkanlıklarını ve ciddi bir şekilde çevre kirliliğini izliyorum.

Dr. Ahmet KÜTÜKÇÜOĞLU
TAEK Eski Nükleer Santraller
Daire Başkanı

Bir iki temel düşünce ile başlamak istiyorum. Ondan sonra da daha teknik konulara geçmek istiyorum. Benim temel görüşüme herkeste katılır herhalde. "İnsanı insan yapan en üstün özelliği düşünme yeteneğidir." Düşünme yeteneğinin arkasında belirli bilgiler üzerine belirli mantık uygulayıp belirli sonuçlara varmasıdır. Biz Türkiye'de muhakkak ki zeka düzeyi yüksek seviyelerde özellikle bu işin mantıksal yapısı üzerinde çok başarılıyız diye düşünüyorum. Ama bizim kendimde dahil kritik etmek istediğim şöyle bir yönümüz var. Bilgi bazılarımızın sağlam olması için gerekli sabırlı tartışma ve çalışmaya yeteri kadar çaba ve zaman ayıramıyoruz ve bunun için de bilgi bazları sağlam olmayan şeyler üzerine en güzel mantığı koysanız bile bu belirli bir yere varmıyor. Varsa bile belki de yanlış oluyor. Bunun için benim düşüncem ve prensipte bir önerim, bilgi bazımızı daha sağlam temellere oturtmak için biraz daha çaba harcamamız gerekir. Nükleer öyle bir konudur ki, dünyadaki her konuda hepimiz fikirler üretiyoruz ama nükleer kadar spesifik buna karşın bütün kamuoyunu ilgilendiren bir konu az bulunur. Ama madem böyle fikirlerimize baz teşkil eden bilgilerimizi de sağlam temellere oturtmak zorundayız.

Bence "Bir şeye karşıyım" demek, kayıtsız şartsız bir şeye tarafım demek kadar katı ve insan dar kalıpları bağlayan bir şeydir". Ortodoks bir şeydir bu. Bir insan, "ben nükleere tarafım" demesini kadar belirli gerekçelere bağlarsa da sağlam bir yerde değilse, "bir şeye karşıyım" demek te sağlam bir yerde değildir. Pek tabii insanın belirli

konularda görüşleri vardır. Ama madem ki böyle bir toplantıya katılıyor, burada kısmen "yana" kısmen de "karşı" insanlar var. İnsanlar burada bilgilerini arttırmalı ve pek tabii neden karşı düşüncede olduğunu bildirmektir. Ama bu bir kategori olursa bir "slogan" olursa o insan kendini kalıplara bağlamıştır. Bu bence insanın kısa yoldan özgürlüğünü sınırlandıran bir şeydir. Düşünme kapasitesini sınırlandıran bir şeydir. Ben buna katılmıyorum her insan daha fazla öğrenmeye daha değişik düşünmeye hazır olmalıdır. Şunu da belirtmek istiyorum ben hemen yarın nükleer olsun ya da nükleerde yana tavırla karşınızda oturmuyorum. Bir zamanlar yıllarca bir nükleer santralin gerçekleşmesi için çaba harcıdım. Bunun doğruluğuna inanıyordum, hala da inanıyorum. Ama beni bugün mesleki ünvan olarakta bağlayan bir şey yok. Bugün de bu konunun iyice anlaşılması gerektiği, anlaşıldığı oranda da bazı düşüncelerin birbirlerine yaklaşması gerektiği düşüncesiyle bu toplantıya katılıyorum. Türkiye'nin bir nükleer santrale sahip olmasının politik güçlükleri vardır. Bunun iktisadi finansman ve teknik yönü var. Nükleer teknolojinin askeri amaçlı kullanılması ve hatta ticari amaçlı kullanılabilmesi bugün bu teknolojiye sahip ülkelerin resmen karşı oldukları bir durumdur. Dünyanın bu açıdan konjoktürel durumu geçmişe nazaran daha zordur.

Bir ikinci durum da iç politik yönü çevre reaksiyonları samimi olarak tepkilerini dile getiren insanları saygıyla karşılıyorum. Fakat bir şeyde endişe duyduğumu da dile getirmek istiyorum. Bugün bazen, bütün reaksiyonlar maniküle edilmektedir. Sizin bu teknolojiye sahip olmamanızı isteyen ülkeler iç politikada karşıt görüşleri de maniküle edebiliyorlar. Bunu da bir şekilde de gözden kaçırmamak gerekir.

Kanun ekonomik tarafına değinelim. Nükleer santrallerin ekonomik yönden büyük bir avantajı ve bir de handikapı var. Bu da ilk yatırım yüksek ve büyük bir finansman istiyor. Ama bir de yakıt maliyeti diğer santrallara göre oldukça düşük.

Üçüncüsü teknik; **teknikte herşeyden önce güvenlik ve çevre etkileri ön plana çıkıyor.** Bir başka yönü de var;

Hep bu tartışma süregelmiştir. Bence burada diğer kategorideki sorunlar çözüldüğünde bu konunun üzerinde durulması gerekiyor. Tabii burada çevre yönünden yaklaştığımız zaman güvenlik yönü sizin için önemli ama işin genelinde teknik insanlar nükleer santrallerin çok önemli teknik yönlerini çözmüşlerdir. Pek tabii daha çözüm bekleyen noktalar vardır.

Herşeyden önce Türkiye öncelikle, birçok çaba harcaıyıp da sonuçsuz kalacak bir uğraşın içine girmemelidir. Bu sefer öyle yapılmalıdır ki, başarılmalıdır.

PANELİN BİRİNCİ BÖLÜMÜNÜN ARDINDAN İZLEYİCİLERİN PANELİSTLERE YÖNELTİKLERİ BAZI SORULARI VE YANITLARI YAYINLIYORUZ.

✓ **Türkiye'de eğer nükleer santral kurulursa bunların yakıt atıkları ne olacak? Bu konuda bilgi verir misiniz?**

Doğan ÖNER: Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın radyoaktif atıklar üzerinde yaptığı çalışmalara göre 10 bin yıl boyunca yüksek seviyeli radyoaktif atıkların muhafazasına ait gerekli bina teknolojisi bulunmuştur. Tabii aktifler ve lantanitler diye iki tane radyoaktif madde var. Bundan dolayı dünyamızda doğal radyoaktivite dediğimiz olay oluyor. Çünkü dünya bir süpernova olayı ile evren reaktörünün kendi kendine çalışmasından oluşmuş ve onun füzyon atıkları doğal radyoaktiviteyi oluşturuyor. Bilim adamları çalışmışlar ve bugün şunu öğrenmişler. Uranyumu gördüğün yerde çıkar ve yak. Ondan sonra füzyon ürünlerini muhafaza altına al. Bu suretle background da düşer. Hesaba dayalı makaleyi yakında çıkaracağız. Şimdi böylece biz tabiatın yaptığı bir primer değişmeyi sekonder kul yapısı bir reaktörde yapıyoruz. radyoaktif atıkların ne olacağı bizim lisanslama sırasında kurucuya yönelteceğimiz bir soru. Anhcak bugün için Türkiye'de yüksek radyoaktif maddelerin saklanması veya gömülmesine ilişkin planlama yapılmamıştır. Düşük seviyeli radyoaktif maddeleri depolama ve işleme tesisimiz Çekmece'de vardır.

✓ **Rüzgar enerjisinin Türkiye'deki kullanımı nedir?**

Tanay Sıtkı UYAR: Ticari olarak rüzgar tribünleri satılıyor, ancak henüz ülkemizin gündemine gelmedi. Gelmemesinin nedeni ise konuyla ilgili kamu kuruluşları henüz seçenек olarak görmüyor. Ufak sistemler olarak görülüyor. Kırsal kesimlerde su pompalayan sistemler var. Teknelerin üzerinde ufak jeneratörler var. Ancak rüzgar enerjisi bu boyutta ele alınıyor. Konu Elektrik İşleri Teknik İdaresi'nin görev kapsamı içerisinde görülüyor. İngiltere'de rüzgar enerjisi'ne 4.5 Milyon Pound destek veriliyor. Kuzey Denizi'nde rüzgar enerjisinin ticarileşmesi için deniz üstü platformlar yapılıyor ve önümüzdeki 5 yıl içinde İngiltere elektriğinin yüzde 20'sini rüzgardan karşılayacak duruma gelecektir.

✓ **Çernobil kazasından sonra kamuoyunu aydınlatmaya yönelik bir bilim adamı olarak neler yaptınız?**

Tolga YARMAN: Bana söylemiyorsunuz herhalde bunları. O günlerde en çok konuşanlardan bir tanesi de benim. 1986-87 gazete kùpürlerine bakıl-

duğında ciltleri dolduracak kadar konuşma yaptığım gözlemlenebilir. O günkü Sanayi Bakanının düşmesinde bizim de payımız vardır. Atom Enerjisi Başkanının da görevden uzaklaşmasında büyük payımız vardır. O dönemde takıştık. O söyledi, biz söyledik ve sonuçta biz devam ediyoruz. Türkiye'nin nükleer birikimi milyar dolar mertebesinde yatırımı vardır. Bu yatırımlardan akılcı bir şekilde yararlanılmasına karşı değilim. Hatta yararlanılmasını gönülden diliyorum. Nükleer teknoloji bir seçenek olarak geliştirilebilir. Akılcı, güvenli gerekli önlemleri beraberinde taşıyan "bir ulusal seçenek" olarak geliştirilebilir. Uzun vadede insan doğasına ve çevresine uygun mudur? Hayır. Ama 50-100 yıllık bir perspektifle değerlendirildiğinde uygun görülür. Aynı durumda olan bütün sanayi kuruluşlarına karşı çıkılması gerekliliğine inanıyorum. konu bütünsel olarak yeni bir Türkiye düzeni, yeni bir dünya düzeni ile çözümlenebilir.

✓ **Teknolojinin kendisine karşısınız, dergi ve yayınlarınızı niye elle çoğaltmıyorsunuz?**

Timur DANIŞ: Teknolojinin benim düşüncelerimi sınırlandırmaması için serbest gazetecilik yapıyorum. Yaygınlaştırmasının önemine inanıyorum. Yüksek Teknoloji ile ilgili olduğu için ben bir çıkar elde etmiyorum. Tersine yüksek teknolojinin tüm olumsuzluklarına direnip düşüncelerimi söylüyorum.

✓ **Biz çevrecileri "sloganvari" düşünmekle suçladınız. Ne demek istediğinizi açıklar mısınız?**

Ahmet KÜTÜKÇÜOĞLU: Bu konuların en iyi çözümü alabildiğince açıklıkla tartışmaktır. Ve bu tartışmalarda konuya daima akılcı yaklaşmak gerekir. Herşeyden önce enerji ihtiyacı var mıdır? Bu tabii tartışılacak bir konudur. Bunu daha objektif ve daha iyi nasıl yapabiliriz. Önce bunu tartışmak gerekir. Bu tartışma sonrasında enerji ihtiyacının olduğuna karar vermişsek bunu neyle karşılayacağımızı tartışalım. Bu kapsamda şunu söylemek istiyorum. Bir nükleer santralla tipine bağlı olarak 20 ile 100 ton arası bir yakıtla bir yıl tam kapasiteli çalışmak mümkündür. Oysa aynı ölçekli bir temik santral için milyonlarca ton kömür gerekmektedir. Böylesi bilimsel yaklaşımlarla konunun tartışılması sonucunda bir yerlere varabileceğimize inanıyorum. Önceki konuşmamda da sizlerle ilgili, sizleri itham edici herhangi bir şey söylemedim.

Bülten'imizin bundan sonraki sayılarında konunun sonuçlandırılınca kadar sürekli tartışılabilir kılınabilmesi için, büyük ilgi gören tartışmalı toplantıda sunulan bildirileri yayınlamayı planlıyoruz. Konuyla ilgili görüş ve önerilerinizi bekliyoruz.

NÜMERİK KONTROLLU TEZGAHLARDA PROGRAMLAMA PRENSİPLERİ

Mehmet ERGÜN
Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.
Üretim Müdürü

Nümerik Kontrollü Takım tezgahlarının programlaması bilindiği gibi tezgahtan tezgaha değişiklik göstermektedir. Tezgahın yatay-düşey olması, torna veya işleme merkezi olması, nümerik kontrol ünitesinin markası.... gibi çok değişik faktörlere göre değişmektedir. Yazımızda mümkün olduğu kadar ortak karakterler kullanarak bir

CNC tezgahının genel anlamda programlama prensipleri açıklanmaya çalışılmıştır.

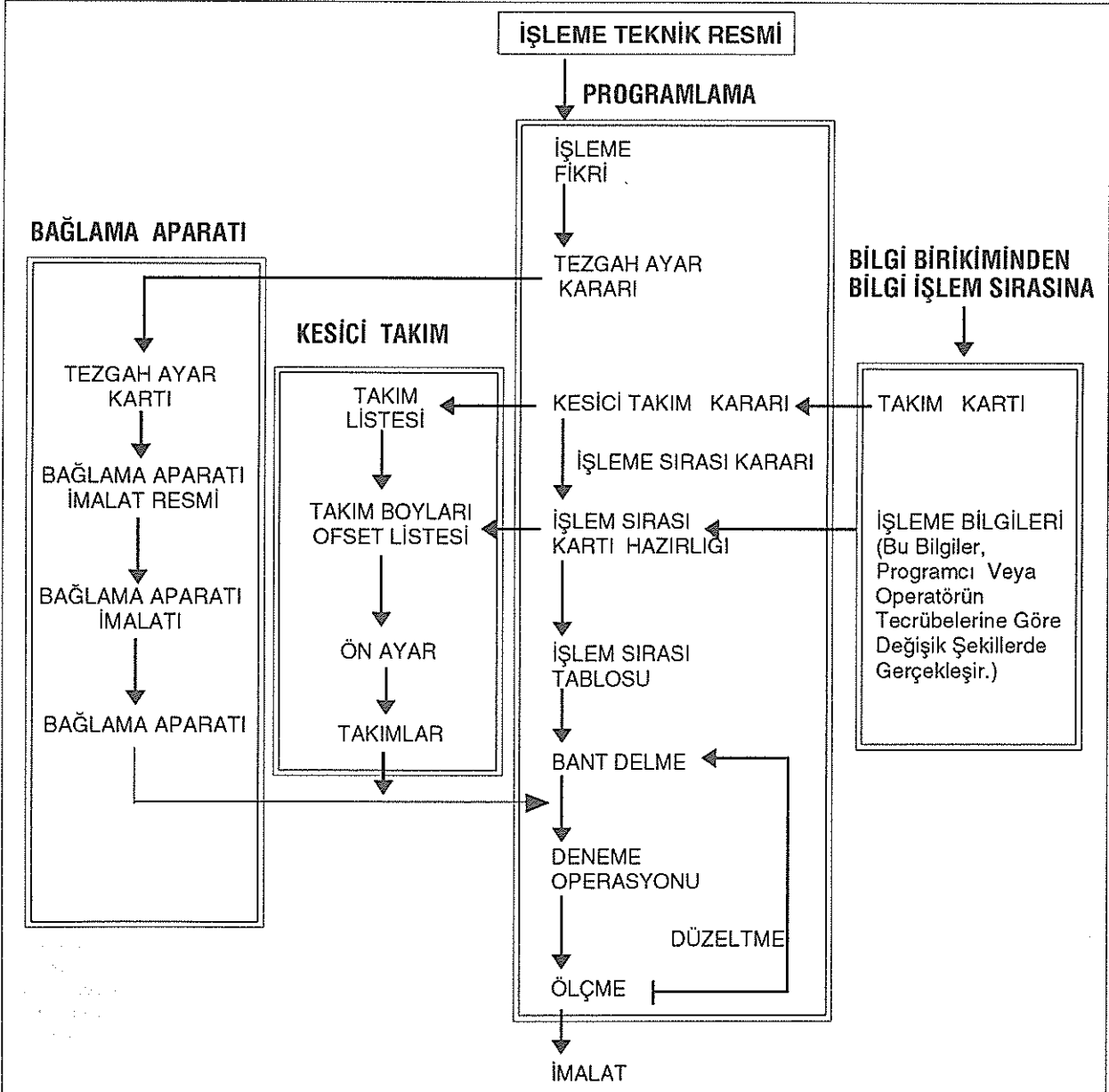
1.1. PROGRAMLAMA

Bir CNC tezgahı programlamak için, programı etkileyecek bağlama, takım, işleme sırası, işleme bilgileri.... gibi faktörlerin birbiri ile ilişkileri bir şema ha

linde aşağıda gösterilmiştir.

1.2. İŞLEME FİKRİ VE TEZGAH AYARI

İşleme teknik resmine göre, iş parçasının tablodaki konumu, delme yönleri, ayar (tezgaha bağlama) sayısı, tabloya yükleme metodu, fiştür taslağı.... gibi kararları vererek işe başlanır. Bunlar için

aşağıdaki noktalara dikkatinizi çekmek isteriz.

1.2.1 İŞ PARÇASININ SEÇİMİ:

M/C (machining center) de işlenecek parça, konvensiyonel metotla işlenen parçadan şu özellikleri farklı olmalıdır:

◆ Parçası daha komplike şekilli olmalı

◆ Operasyon sayısı fazla olmalıdır

◆ İşlenecek yüzey sayısı fazla olmalı (Bu yatay M/C tezgahlar için geçerlidir)

1.2.2. BAĞLAMA YÜZEYİ SEÇİMİ:

◆ Parçayı fikstüre bağlama kararı verirken sıkımdan dolayı parçada olabilecek çarpılma ve/veya burulma olmasına dikkat edilmelidir.

◆ Birden fazla sayıda bağlamak gereken işlemlerde ikinci ve üçüncü bağlamalarda referans alınacak yüzey ve/veya deliklerin seçiminde parçanın tümünü dikkate alınarak tolerans dışına çıkılmamasına çalışılmalıdır.

1.2.3. AYAR SAYISI:

◆ Operasyonlar kaba ve hassas işlemler grubuna ayrılmalıdır. İşlem sırasında ısınma nedeniyle hassasiyetin bozulabileceği unutulmamalıdır.

Örneğin; Her 1° C ısı artışına 1 m.lik demir malzeme boyu yaklaşık 0.01 mm uzar.

Eğer fazla sayıda takım kullanmak gerekiyorsa ve bu sayı tezgahın standart takım sayısını aşıyorsa, işlemler aynı takım ile kaba ve hasas olmak üzere farklı 2 defada yapılabilir. Böylece hem takım sayısı azalmış olur hem de ısınan takım soğutulmuş olacağından termal etki azalır hassas ölçüde işleme olanağı sağlanmış olacaktır.

1.2.4. İŞ PARÇASI VE TEZGAH

STOKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

◆ Kritik ve büyük çaplı delikler mümkün olduğunca döner tabla eksenine yakın olmalıdır.

◆ Eğer tezgah stoklarına göre iş parçası yeteri kadar küçük ise birden fazla parça bağlayarak işlemek 2 paletli tezgahlarda ekonomiktir. (Takım değiştirme zamanı kadar tasarruf) çoklu bağlamada simetriye dikkat etmek gerekir.

◆ Eğer işlenecek parça boyutları tezgah stroklarından büyükse, strok dışında kalan işlemler, 2. bir operasyonla yapılabilir. Bu durumda 2. bağlamanın referans nokta veya yüzeylerinin hassas olmasına dikkat edilmelidir.

1.3. TAKIM KARARI

Kullanılacak takım ve takım tutuculara bir liste hazırlanarak karar verilir.

1.3.1. Takım boy ve çapları otomatik takım değiştirici nedeniyle sınırlıdır.

Seçilecek takımlarda limitler göz önünde bulundurulmalıdır.

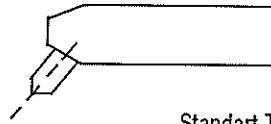
1.3.2. Takım boyu seçiminde tezgah strokları her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. **Örneğin;** çok kısa bir takım seçildiğinde, bu belkide tabla merkezine ulaşamayabilir.

Özetle takım seçiminde bağlama aparatı ile iş parçası ve takım ile ana mil arasındaki boyutsal ilişkiye dikkat edilmelidir

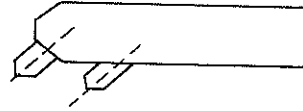
1.3.3. ÜNİVERSAL TAKIMLAR VE ÖZEL TAKIMLAR:

Üniversal veya özel takım seçimi işleme şekli ve imalat miktarlarına göre değişir.

◆ Delikli genişletme kateri tek uçlu veya çok uçlu mu olmalı?

Standart Takım

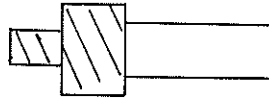

Kombine Takım

◆ Kademeli matkap veya kademeli parmak freze kullanma imkanları nelerdir.

Kademeli matkap

Kademeli parmak freze

Belirli bir tolerans istenen işlemlerde kesinlikle kaynaklı-lehimli takım kullanılmamalıdır. Özellikle kademeli, çoklu çaplar için hiç düşünülmemelidir. Çünkü bir çapın ölçüsü bozulduğunda ve kademelinin biri kırıldığında takımın tümüyle atmak gerekebilir. Değiştirilebilir ve ayarlanabilir uçlu takımlar tercih edilmelidir.

1.3.4. DIŞ AÇMA TAKIMLARI:

Diş açma işlemlerinde aksel yükleri alan, tork kontrollü bir takım tutucu seçilmelidir.

1.4. İŞLEME SIRASI KARARI

İşleme toleransları ve ayar sayısına bağlı olarak işleme sırasında etki eden

faktörler şöyle sıralanabilir:

1.4.1. TERMAL TESİR

◆ İşleme anındaki fazla ısınmayı minimize etmek için operasyon kaba işleme ve hassas işleme olarak ikiye bölünebilir.

◆ İşlenecek bölgede aşırı ısınmayı önlemek için aynı yüzeydeki iki işleme arasına bir uzun operasyon dahil edilerek soğuma sağlanabilir.

1.4.2. İŞLEMİYİ PARÇALARA BÖLME

Bir takımla birden fazla operasyon yapılacak ise, mümkün olduğu kadar bu takım ile devamlı çalışılmalıdır. (Bir takımın en fazla 2 defa kullanılabileceği unutulmamalıdır.)

1.5. İŞLEME VE PROGRAM

TABLONUN HAZIRLANMASI

Önce "iş parçası sıfır noktaları listesi" ile "Takım boy düzeltme listesi" hazırlanır. Daha sonra kesme şartları ve kesme yönü ile işleme sırası tayin edilir. Program tablosunun hazırlanması için gerekli tüm bilgileri ihtiva eden işleme tablosu hazırlanır.

1.5.1. İŞLEME TABLOSUNUN HAZIRLANMASI

◆ İşleme tablosu sadece program tablosuna tam uyan bir tablo değil fakat iş parçası resmindeki değişimleri de ihtiva etmelidir.

◆ Koordinatlar resim üzerine işlenmelidir. Bu, kontrol kolaylığı sağlayacağı gibi klavuz, fatura ve havşa gibi aynı koordinatların kullanılacağı operasyonlarda tekrar hesaplama yapma gereğini ortadan kaldıracaktır.

◆ Kesici takımın frezeleme esnasında izleyeceği yol resim üzerine işlenirse hem kolay referans almaya yardımcı olur hem de herhangi bir yanlışlığı resim üzerinde görerek önlemek mümkün olur.

Programda sıfır noktası ayarı:

"Yüzer sıfır" (Floating zero) metodu tezgahta bulunuyor ise, iş koordinat sistemi X,Y,Z ve B eksenlerinde herhangi istenilen pozisyonda ayarlanabilir. Bununla beraber bir sabit sıfır noktası da kullanılabilir. Aşağıdaki yöntemlerle de sıfır ayarlaması yapılabilir:

◆ İş yüzeyini sıfır olarak ayarlamak: Bu metotta negatif Z değerlerine özellikle dikkat etmek gerekir.

◆ Döner tabla merkezini sıfır olarak ayarlamak: Çoklu işleme yüzeyine sahip parçalarda, Z eksenindeki program hatalarını bu metodla minimize edebilir.

◆ Referans yüzeyini resim üzerinde sıfır olarak kabul etme: Bu metotta Z eksenini koordinat değerleme kolayca hesaplanabilir. Fakat bu metod çok yüzeyli işlemlerde uygun değildir.

1.5.2. PROGRAM STANDARDİZASYONU

Verilmiş bir işleme projesi çok çeşitli şekillerde programlanabilir, programcı eğer yaptığı programları belirli bir formatta yazarsa belirli standartlara uygun hazırlar ise, uygulayıcı operatör zorlanmaz. Küçük değişiklikleri kolayca kavrar, hatta yetişmiş operatör belirli formlara yazılmış programda, programcının gözden kaçırabileceği hataları farkedip onu uyarabilir.

1.5.3. PROGRAMLAMA TEKNİKLERİ

Hatalar programın herhangi bir aşamasından görülebilir. Örneğin; doğru olmayan bir program kağıdı ve programcı tarafından yanlış hesaplamaya sonucu doğan yanlış veya dikkatsizce banda almak gibi. Deneme operasyonunun amacı bu hata ihmallerini düzeltmek ve kesme (talaş kaldırma) şartlarını en son şekle getirerek banda alıp emin olarak imalatı gerçekleştirmektir.

a) Takım magazinine takımların yerleştirilmesi:

□ Takımların düzenli olarak dağıtılması;

Magazine takımlar eşit aralıklı ve eşit ağırlıklı takımların simetrik olarak yerleştirilmesi lazımdır. Ağır takımın karşısında hafif takım bulunması takım değiştirmeden sarsıntıya ve magazin ile ana mil ekseninin bozulmasına neden olabilir.

(Yerleştirme için örnek sıralama ilişiktir.)

□ Takımları, özellikle delik genişletme takımlarını magazine hep aynı (fiks) konumunda yerleştiriniz.

□ Kontrol noktaları metodu;

Bu metod, Z eksenini yönünde olabilecek hataları önlemek için yapılması gerekenleri gösterir. Programdaki Z ekseninin koordinatlarının hesaplama kontrolü, takım boylarının ve çaplarının kontrolü, deneme çalışması veya imalat sırasında olabilecek problemleri başlangıçta önlemeyi sağlar. Bu aynı zamanda olabilecek bir ciddi kazayı önlemeye de yardımcı olur. Ayrıca isteğe bağlı durma komutu olan M01 kullanarak takımın işlemden sonra meydana getirdiği çap vs. ölçümü kolayca yapılması sağlanabilir.

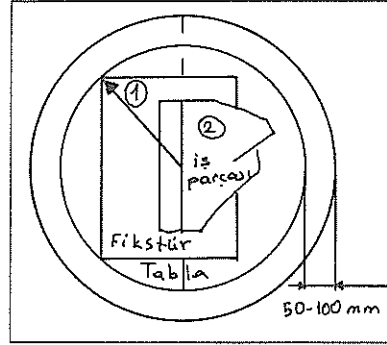
□ R noktası;

Kesme ilerlemesinin başladığı nokta R noktasıdır. Yüzeyin düzgünlüğüne göre 1-5 mm arasında seçilir. matkap veya klavuz için seçim aşağıdaki tabloya göre yapılmalıdır.

□ B-ekseni hareket ediyorsa;

Bu durumda Z-ekseni, döner tabla dönme çapından ~50-100 mm daha büyük noktaya kadar yaklaşabilmelidir.

İş parçası yüzeyi	R Noktası	
	İşlenmiş	Delme ve delik genişletme: 3 mm.
İşlenmemiş (ham)	Döküm yüzeyinin dur umuna göre seçilir.	

Z eksenini;
1,2 ve tablo ölçüsünden ~ 50 - 100 mm uzakta durmalıdır.

□ Mutlak ve izafi koordinatlarla çalışma;

Nümerik kontrollü tezgahların bazıları mutlak koordinatlara göre, bazıları izafi koordinatlara göre bazıları da hem mutlak hem de izafi koordinatlara göre çalışmaktadır. Bu imkanlar çeşitli kolaylıklar sağlar. Program yapımında, test çalışmalarında ve takım kırıldıktan sonra işlemeye kalınan yerden devam etmek

gerektiğinde yararlanılır.

□ Program sonu (MOO), isteğe bağlı durma (M01) ve isteğe bağlı blok atlama(/)...

Devamlı operasyonlarda (/). (MOD) (M01) kullanmak, delik çapı gibi kontrolleri yapmayı sağlar. Kontrol gerekmeyen noktalarda tezgah hareketi geçici olarak durur. Bu 3 komutun kullanışı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

	(/)	MO1	MOD	
1			0	El kumandası ile çalışırken takım değiştirirken, takım çap radyüs kompanzasyonunda ve iş parçasındaki deliklerin kontrollerinde kullanılır.
2		0		Bir tip takımla işleme sonrasında mesela MO5 veya MO9 komutundan sonra kullanılır.
3	0	0		Takım kontrollerinde ve ölçü kontrolü yapılacağında kullanılır.
4	0		0	Delik kontrollerinde kullanılır. 3 no.'dan ayrılmalıdır.

KOSGEB MART 93 EĞİTİM ETKİNLİKLERİ

Konu	Program Saati	Tarih
Bilgisayara Giriş (MS- DOS)	25	1- 9 Mart 1993
Bilgisayar Kelime İşlem (WORS I)	15	8-10 Mart 1993
Bilgisayar İşlemleri (WORS II)	15	15-17 Mart 1993
Veri Tabanı, Grafik, Tablo)	25	1-5 Mart 1993
Temel Pnömatik		
PLC (Programlanabilir kontrolcüler)	15	10-12 Mart 1993
Kalite Kontrol İstatistik	9	17-19 Mart 1993
Süreç Kontrolü		
İşletmelerde Muhasebe Uy-	6	9 Mart 1993

Katılım için Başvuru: KOSGEB- İzmir KOSEM
Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Eğitim Merkezi
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (I.A,O,S,B)
10013 Sk. Eğitim Bloku Çiğli-İZMİR
Tel: 76 73 27 - 76 23 28 Fax: 76 73 29

MICROSOFT EXCELL

Zeynep H. DERECE
Endüstri Mühendisi

Son yıllarda; kullanım kolaylığı, görsel ve grafiksel özellikleri ile bilgisayar dünyasına yeni boyutlar getiren **Microsoft Windows**'un elektronik tabloları programı **EXCEL**, artık PC kullanıcıları tarafından benzerlerine (Lotus, Quattro Pro, vs..) tercih ediliyor.

Microsoft Excel; Windows altında çalışan, verilerinizin organizasyonunu, analizini ve prezentasyonunu çok hızlı ve kolayca yapabileceğiniz, 256 kolon ve 16,384 satırdan oluşan bir elektronik tablo (spreadsheet). Bu tabloda işlerinizi kolaylıkla tasarlayabiliyor, verilerinizi hızlı bir şekilde analiz edebiliyor ve database bilgilerine kolaylıkla erişip tüm bunları 3 boyutlu grafiklerle destekleyebiliyorsunuz. Mouse ile idare edilebilmesi, güçlü teknoloji ve grafik özellikleri sayesinde, programın prosedürleri ile uğraşarak zaman kaybetmek yerine problemlerinize konsantre olabiliyorsunuz.

Şu anda Excel'in en son versiyonu olan 4.00 piyasaya çıktı. Fakat bu versiyonun yüksek kapasite hardware gereksinimi nedeniyle hem 3.00 hem de 4.00 versiyonlarının özellikleri üzerinde durulmuş.

Excel 3.00'ı kullanabilmeniz için aşağıdaki teknik donanıma ihtiyacınız olacak;

- ◆ En az 80286 işlemcili bir PC
- ◆ En az 1 MB bellek (4.00 için en az 4 MB bellek)
- ◆ En az bir adet floppy disket sürücü ve bir hard disk
- ◆ Bir VGA, EGA (veya uyumlu) ekran veya Hercules Graphics Card (veya uyumlu) ekran.
- ◆ Teknik olarak mouse mutlaka olması gerekli bir alet değil ama hem Windows hem de Excel mouse ile çok daha kolay ve hızlı kullanılıyor. Ayrıca araç çubuğundaki (Tool Bar) düğmeleri (buttons) mouse olmadan kullanıyorsunuz. Excel 3.00'ı kullanabilmeniz için Windows'unuzun Standart veya Enhanced Mode'da çalışması gerekiyor.

Bunun yanısıra Windows 3.00'ı ve dolayısıyla Excel 3.00'ı kullanabilmek için DOS versiyonunuzun 3.1 veya üzeri olması gerekiyor.

Excel'in 5 önemli karakteristiği var:

● **Worksheets (Çalışma tabloları):** Veri girişi, analizi ve hesaplaması için kullanılıyor.

● **Charts (Grafikler):** Worksheet'deki verileri grafiksel olarak desteklemek için kullanılıyor.

● **Databases (Veritabanı):** Büyük miktarlara bilgi yönetimi için kullanılıyor.

● **Macros (Makrolar):** İşinizin belirli bölümlerini otomatik olarak kontrol etmek ve Microsoft Excel'i desteklemek için kullanılıyor.

● **Advanced Formating and Graphics (ileri düzeyde formatlama ve grafikleme):** Özellikle Rapor hazırlanırken çıktılarının görünüşel düzenlemesi çok pratik ve hızlı yapılabilir.

Excel'de menülerin kullanımı, diğer Windows altında çalışan programlarda olduğu gibi hem mouse ile hem de keyboard ile çok kolay. Ayrıca sık kullanılan komutlar için, menünün hemen altında araç menüsündeki (tool bar) düğmeleri (button) kullanıyorsunuz (4.00 da tüm komutların düğmelerini yaratabilirsiniz). Böylece bir mouse hareketi ile, menülere girip çıkmadan istediğiniz komutu verebiliyorsunuz.

Excelde de diğer Windows uyumlu programlarda olduğu gibi dökümanınızı yazıcıdan çıktığı şekliyle ekranda görüntüleyebiliyor, çıktısını almaya gerek kalmadan ekranda her türlü görsel müdahaleyi yapabilirsiniz (**What you see is what you get**). Yine Windows uyumlu programların bir özelliği olan programlar arası hareket edebilme kopyalama, taşıma, link (bağlantı kurma)- yeteneği kullanımınızda maximum performansı sağlayabiliyorsunuz. Belleğinizin fazlalığı ile orantılı olarak aynı anda 1'den fazla Excel dosyasını veya Windows

uyumlu programlardan herhangi birindeki dosyaları açabiliyor, bu dosyalar arasında bilgi alışverişinde bulunabiliyorsunuz. Böylece bir bilgi girişini bir kez yapıp, 1'den fazla dosyada kullanabilme imkanı doğuyor.

Ayrı Excel 4.00 da, taşıma kopyalama ve çeşitli formatlama işlemleri için de yeni ve kolay yöntemler geliştirilmiş. Son olarak Excel 4.00 yeni bir özelliği senaryo yöneticisi (**Scenario Manager**) den bahsedelim. Senaryo Yöneticisi, çalıştığınız dökümanınızla ilgili çeşitli senaryolar yaratıp ".... olsaydı ne olurdu" sorunuza cevap verebiliyor.

Kısacası Excel biz mühendislerin maximum performansını sağlayabileceğimiz, zamandan tasarruf ederek her türlü tablosal çalışmalarımızı gerçekleştirebileceğimiz bir program...

**ÜYELERİMİZE
93 FİYATLARIYLA
İNDİRİMLİ
BİLGİSAYAR SATIŞI
SÜRÜYOR**

**Başvuru: Niyazi OĞUZ
Tel: 22 57 26 - 63 27 25**

**ÜYE PROFİL ANKETİNİZİ
ALDINIZ MI?**

Telefon edin getirelim....

**Doldurduysanız
geliş alalım...**

Başvuru: Kazım ÜMÜDLAR

GECE YARISI SAYIKLAMALARI

Kemal SERTDEMİR

Bir an düşünüp çıkarmaya çalışın... Dün akşam ne yediniz? Yemeğin tadı damağınızda kalmışsa pek sorun yok. Her akşam aynı yemeği yiyorsanız, yine önemli değil; ancak bunların dışında dün akşam yediğiniz standart yemeği anımsayamamış olmalısınız! Buna karşın yediğiniz ya da yemediğiniz tüm yemekleri kesinlikle unutmuyorsanız, mutlaka çok iyi bir belleğiniz var, demektir...

Oysa, her insanın, "Ben dün akşam ne yemiştim, yahu?" diye düşündüğü anlar, şöyle dilinizin ucuna kadar gelen ama dışarı çıkamayan tatlar olmuştur. Kısacası dün akşamki menünün de unutulabileceği kabul edilmeli, öncelikle!

Zaman zaman on yıl önce karşılaştığınız **afet-i devran**'ı bile anımsayamazsınız. Kendinizi biraz zorlasanız da boşuna; onun adı size belki

milimetrenin onbinde,binde biri kadar yakın ya da sizden onbin ışık yılı kadar uzaktadır. O bir mikrop ya da uzay yaratığı değil, artık yalnızca bir hayal!.. Hayaller unutulup giderken, yıllar ötesinin ilgisiz bir anısını sözcüğü bir telefon numarasını ezberle söyleyebilirsiniz, ne hayrettir!..

Elbette, anımsanan ile unutulmuş arasındaki ince çizgiyi belirlemek oldukça güç. Belleğimiz, herhalde seçici davranmakta, unutmak istediklerimizi umulmadık bir anda ortaya çıkarmak üzere, bilinçaltının derinliklerinde depolamakta. Akla gelmeyen, "dün akşamki yemekler" mahzeni boylarken, çoktan unutulması gereken kişiler ve olaylar sıraları geldiğinde ansızın karşımıza çıkabilir.

Hiç unutmamanın, belleği bir emir subayı titizliğinde sürekli denetlemenin dışında da birkaç kolay yöntemi var elbette. Kara kaplı akıl defterleri de bir çözüm olabilir de; seçici davranmamak koşuluyla anıları "anında" nasıl kaybedeceksiniz?

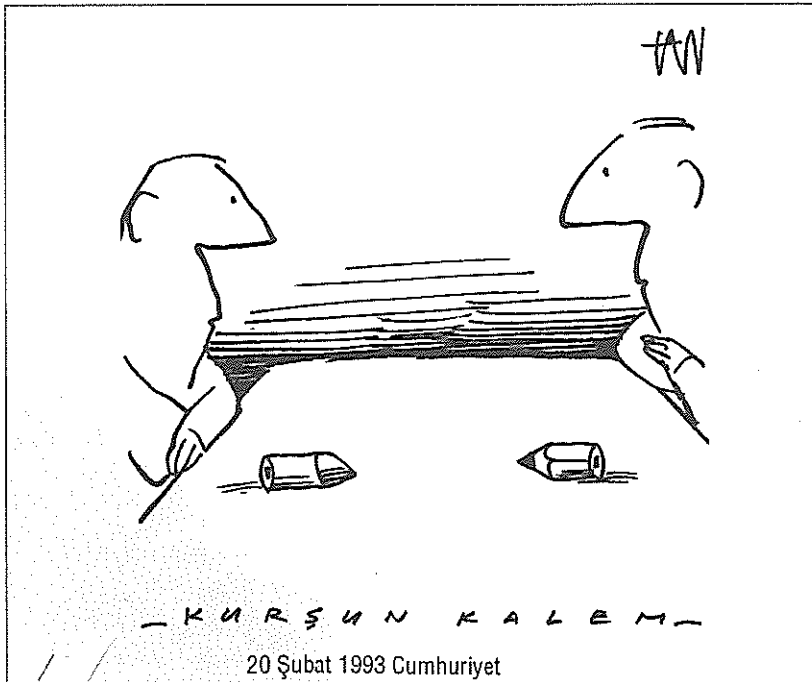
Evet bilgisayarlar geliyor; yaşantınızdaki her önemli/önemsiz olayı, kişiyi ya da yemeği cebinizde taşıyabileceğiniz bir mini bilgisayara en basit şekilde anında not edeceksiniz. Bu tip bilgisayarlar için öyle yıllarca beklemeye ve çok para biriktirmeye de gerek yok; orta büyüklükteki bir kırtasiyeciden bir Databank satın alın, bilgisayarın kapasitesi oranında kendi beyninizi de serbest bırakabilirsiniz. Artık, meraklılar için gece notlarına bile gerek yoktur, beyniniz gereksiz yüklenmelerden ve sorumluluklardan arındırılabilir. Her türlü kişisel bilginizi mini bilgisayarınıza yükleyebilirsiniz. Anımsamamız gereken bilgiyi cebinizden çıkardığınız alete bakıp söylemeniz ayıp değil ki!.. Böylece, hiç kimsenin unutulmadan dolayı kalbi kırılmayacak, siz de erken bunama paranoyasından kurtulacaksınız. Bu aletleri kullanabilen yaşlılar bile kesinlikle bunamak zorunda kalmayacaklar.

Hayır, bütün bu kolaylıklara karşın, beyin iyice tembelleğe alışmayacak... Tersine beyinin düşünme işlevi daha da artacak, belki kullanılmayan bölümleri de yavaş yavaş devreye girecek... Ceplere girebilen mini bilgisayarlar geliştikçe, insanlar hiçbir şeyi unutmamanın keyfini sürecek...

Akıl-fikir sorunu çözümlenme yoluna girdiğinde insanların duyguları ne olacak peki? Birkaç yıl önce ilginç bir röportaj izlemiştim. Bir taraftara; "En değerli hazineniz nedir?" diye soruyorlar... Yanıt müstehcen değil, ama ilginç: "Fenerbahçe!" İkinci soru doğru yanıtı söyletme amaçlı: "En değerli hazinemiz aklımızdır!" Yanıt, biraz gecikmeli ama değişmiyor: "En değerli hazinemiz Fenerbahçe!" (Bu arada en değerli hazinemizin Beşiktaş, Galatasaray vb. olduğu da söylenebilirdi, elbette... Kısa röportajda soruları soran Müjdat Gezen, araya giren ise Cenk Koray'dı..!)

Duygular, aklın önüne geçemez; ancak şiddet aklı da duyguları da yok edebilir. İnsan belleği unutturandır; duygular bastırılmadan beyin üretimini sürdürürken, Databank'ın her birimine insana ve doğaya yönelik şiddet not edilmelidir. Anılar özenle korunduğunda, fanatizm nasıl saklanabilecek?

(Databank'a en son düşülen tarih; 24 Ocak 1993)

BULANIK HAVADA KAVRAM AVLAMANNIN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ

ATILAY ARSAN

Makina Yüksek Mühendisi

Tarihsel gelişimi içinde ve günümüzde bürokrasi ile ilgili bir yazı hatta yazı dizisi hazırlamak amacındayken bürokrasinin de tarih boyunca rasyonel bir işlev yüklenmekle işe başlmasına ve bugün bile vazgeçilmez bir yanı bulunmasına karşın günümüzde akılcı ve verimli iş akışını, üretkenliği tökezleten bir kurum, "**hikmeti kendinden menkul**" sinsi bir kuruluş gibi anlamlandırılır olması, hele kamu katında önem kazanmış nice kavramın da bir kavram kargaşasında "**niyete göre hizmet veren**" birer dil aleti durumuna düştüğünü görerek öncelikle bu konuya açıklık getirmeye çalışalım istedik.

Hatta bizzat Odamız komisyonlarında elden geldiğince hizmet üretmeye çalışan nice arkadaşımızın dahi işleri yokuşa sürmek anlamında "**Komisyonu havale**" deyimini kullandıklarına da tanık olduk.

"Ol mahiler ki derya içredirler deryayı bilmezler".

Bugün bilerek bilmeyerek yoğun bir kavram kargaşasında yaşadığımızı gözlemliyoruz gelebilir?

Amacımız kimi meslektaşımızın "**installation**" karşılığı; **tesisat**, kimimizin; **döşem**, **donanım**, hatta bu Fransızca sözcüğün Türkçe okunuşu olarak **enstallasyon** sözcüklerinin kullanıyor olmasına değinmek değildir.

Bu durum güçlük çıkarmaktadır ya, yine de masum amaçlarla yapılmaktadır.

Doğrusu yabancı literatürden yapılan çevirilerde çokça raslanan bu olguyu, Osmanlıcadan, hele Osmanlı'nın ağıdalı resmi dilinden hele ol ün, "öl ün", "evvel" in aynı biçimde yazılıp hangisinin kullanılmak istendiğinin ancak cümlelerin akışına göre sökülebildiği, hele "**Hafız-ı Kuran**"ların bile "**İskandinavya**" sözcüğünü okuyamadığını, örneğin "**İngiltere**" sözcüğünü çoğu kişinin farklı biçimde yazdığı, noktalamaya işaretlerinin olmamasıyla da adeta "**arapsaçı**"na dönen Arap sözdiziminin benzeri Osmanlıcanın bırakılıp herkesin ne söylediğinin kolayca anlaşılabilirliğini yeni Türkçemizi kurma sürecinde hoşgörebiliriz.

Bu süreçte bazı aşırılıklar, işgüzarlıklar da olabilir.

Fransız dilinin Latince'den arındırılıp kendi benliğine kavuşturulması sürecinde bu savaşımın öncülerinden Montaigne "**yenilik**" anlamına, hepsi de o zaman da, şimdi de yeni anlamına kullanılan "**neuf**" "**nouveau**" ve "**nouvelle**" sözcüklerinden, "**neuvete**", "**nouveaute**" ve "**nouvellete**" yi türetmiş ve her üçünü de 16. yüzyılda yazdığı metinlerde kullanılmıştır. Zamanla halk dilinde diğer ikisi kaybolmuş "**nouveaute**" tutunmuştur.

Bunun gibi, "**tesis**" in çoğulu yani "**tesisler**" demek olan "**tesisat**" in da (ki böyle olmakla "**tesisatlar**" demenin biraz saçma olacağı açıktır) unutulup yerine "**döşem**" in tutulması da beklenilebilir.

Bizim burada asıl söylemek istediklerimiz bunlar değil

Bugün "**sivilleşme**" ile "**başbozukluk**", "**kapitalizm**" ile "**liberalizm**" bilinçli bilinçsiz birbirlerine karıştırılıyor gibimize geliyor.

Ve de "**demokrasi**" ile "**cumhuriyet**" kavramları karıştırılmak isteniyor.

Biliyoruz, bir ahlak sistemi, bir ideoloji, bir toplum kesiminde yerleşme savaşımı verirken kendi gelişimine ters gelen ve o toplumda kökleşmiş adeta kutsallaşmış bazı sözcükleri ortadan kaldırmaz, kaldıramaz.

Ya onun içeriğini yavaş yavaş boşaltır ya da zamanla ona kendi ideolojisine uygun bir anlam yükleyerek, bu yeni anlamı yürürlüğe koyar.

"**Kadd-i yare kimi servi dedi, kimi elif, cümlelerin maksudu bir amma rivayet muhtelif**"

Durum burada tersidir. Böyle yapmakta özellikle sağ ideolojiler epeyce beceriklidirler.

Örneğin İslam'ın öncesi yiğitlik simgesi olan "**şir: aslan**" sözcüğü İslam'ın yayılma savaşları sırasında "**şirden murat din uğruna gaza eyleyen yiğitterdir**" iken, daha sonraki tarikatlar döneminde, "**şirden murat hak yolundaki pırlerdır**" deyişiyi asıl anlamıyla nerdeyse tamamen ters bir anlam yüklenerek "**yaşlı: ihtiyar**"a dönüştürülür İslam ahlakçılarıncasına.

Faşizmin ise sol ideolojinin nice sloganını anlamını tersyüz ederek yalınkat yandaş avına çıktığı da bilinir.

Biz gelelim cumhuriyet ve demokrasi sözcüklerine, daha doğrusu kavramlarına.

Bu iki sözcük arasında antagonist bir karşıtlık bulunmamasına karşın bazı kelimeler, sanki bu iki kavram birbirinin tamamen zıddı imiş gibi, "**ya biri, ya diğeri**" diyerek yurtseverleri seçime zorlamaktadırlar.

Evet, İngiltere'de İskandinav ülkelerinde rejimin adı "**krallıktır**" ya, yine de onlarda iyi kötü demokrasinin varlığından söz edebilir. Öte yandan rejiminin adı "**cumhuriyet**" olan nice ülkede, Güney Afrika Cumhuriyetlerinde demokrasinin zerrisi yoktur.

Fakat insan pekala hem demokrat hem cumhuriyetçi olabilir, hiç bir bağına bağlılığa kapılmadan.

Söyledikleri şudur:

Cumhuriyetçi merkezi hükümetin ağırlıkta olmasını ister, demokrat yerel yönetimlerin.

Cumhuriyet, felsefi bir katarodir, demokrasi sosyolojik.

Cumhuriyet devletçiliği savunur, demokrat özel teşebbüsü.

Cumhuriyet zorunlu askerliği savunur, demokrat profesyonel orduyu.

Cumhuriyette devlet dini kurumlar üzerinde egemendir, demokraside dini kuruluşlar devlet üzerinde.

Cumhuriyet evrensel değerleri savunur, demokrat yerel değerleri.

Cumhuriyetçi için siyaset önemlidir, demokrat için ekonomi.

Söylediğimiz gibi bu kavramlar arasında uzlaşmaz bir çelişki yoktur. Bir insan hem cumhuriyetçi hem demokrat olabilir. Zaten adı geçenler demokrasiyi mi, ekonomizmi mi savunuyorlar belli değildir. Biz "**keskin sirke küpüne zararlıdır**" deyip, kimilerinin yaptığı gibi bu ayrımcılar döneklilikle, yağıdanlıklıkla, "**köşe yazarlığı değil, köşe dönücülük**"le suçladığımız yok, onları katı kategorikçiliğin tiknefesliğinden kurtulup, diyalektiğin geniş ufuklarında soluklanmaya çağırıyorum.

Bir nokta daha: Jeoloji Mühendisleri Odası bile bir "**Yerbilimleri Sözlüğü**" hazırlamışken odamız da bir zahmet bir "**Makina Mühendisliği Sözlüğü**" hazırlanmasına ön ayak olsa da, örneğin İngilizcedeki "**pick-up**" sözcüğünden otomatikimiz başka, müzikçimiz başka anlamlar çıkarmazsa çapkın meslektaşlarımız da "**kaldırmak**"la ilgili olanına yan vurmaya.

YENİ KUŞAK VE OLUMLU ÇABALAR:

1953-54 Yunan sineması için büyük umutların ortaya çıktığı yıllardır. Mihail Kokoyanis, "Kyarakitiko Xipnima" (Rüzgarların Getirdikleri) ile devreye girer. 1954-55'li yıllarda Yunan sinemasını yurt dışında tanıtan ve Cannes Şenliğinde etkileyici bir çıkış yapan "Stella" yı çevirir. Melina Mercouri'nin başrolü oynadığı bu filmle uluslararası "Kötülük Kadını" geleneğini yıkan yosma kişiliği yaratır. Bu, yaşantısından mutlu olan ve mesleğine karşın eğlenmesini bilen bir yosmanın hayatıdır.

Aynı yıl Nikos Kundiros da 1954 Venedik Film Şenliğinde olumlu karşılanan filmi "Magiki Polis" (Büyülü Kent) ile sinemaya geçer. Her iki yönetmen de Yunan sinemasını sınırların dışına taşımak için büyük çaba harcamıştır.

1958 ve 59 da devlet, Yunan sinemasıyla ciddi bir biçimde ilgilenmeye başlamış ve Yunan film yapımını korumak için "Sinema Yasası" nı çıkarmışlardır.

1960-61 yılı Yunan sineması için yeni bir yıldır. "Never On Sunday" (Pazarları Asla) filmi Melina Mercouri'ye Cannes Film Şenliği'nde en iyi kadın oyuncu, müzikçi Hadjida Kis'e de en iyi müzik ödülünü kazandırmıştır. Tüm bu başarılı çıkışlardan sonra önu açılan ve daha farklı bir bilinç hareket eden genç yönetmenler ulusal'dan, evrensel'e giden bir açılımla, toplumsal hayatlarını, tregedyalarını, savaşlarını, değişimlerini tarihsel bir süzgeçten geçirerek sanatsal bir dışavurumu görsel bir şekilde gerçekleştirmeyi başarmışlardır.

CUNTA VE GENÇ SİNEMA:

21 Nisan 1967 de Cunta işbaşına gelir. Bu arada film sayısı yılda 108'e ulaşmış ve yoğun bir izleyici kitlesi oluşmuştur. 1970'de ise film yapım sayısı yılda 5'e düşer. izleyici kendisine sunulan renkli masallardan bıkmıştır. Burda yeni bir afyon olarak sunulan televizyonun da payı büyüktür. Genç sinemacılar direnişin en iyi biçiminin bir şeyler üretmek olduğuna karar verirler. Siyasi içerikli belgeseller, kısa metrajlı filmler, toplumsal ilişkileri gerçekli bakışla irdeleyen dramatik filmler gerçekleştirebilirler.

Genç sinemanın ilk filmleri yeni bir sinema dili arayışında çabalarındır. Böylece simge ve metaforlarla yüklü bir dili benimserler. Bu anlamda Angelapulos'un "Anaparastossi" (itiraf) epik bir denemeler.

Angelapulos'a anlatım tarzı bakımından Yunanistan'ın Brecht'i denebilir. Daha sonra, "36 Günler" ile politik sinemaya adım atar. 1936 baharında geçen bir olayı anlatır. Bir hükümlünün milletvekilini rehin alması ve hükümeti zorlamasını konu alan film, 1936 Yunanistanında Metaxas Cuntasından önce gelişen olayları, Cunta yönetimini ve zorbalıkları gözler önüne sermiştir. Dil arayışını Cunta'ya borçlu olduğunu söyleyen Angelapulos "Gezgin Oyuncular" "Avclar" ve "Büyük Iskender" ile başarılarını pekiştirir.

Gölge Oyunundan, Rembetiko'ya Yunan Sineması

Dilek TUNALI

En az Angelapulos kadar tanınan ve başarılı bir yönetmen olan Voulgaris'i de ülkemizde gösterilen "Tas Yıllar" adlı filmle tanıyoruz. 1972'de "Anna'nın Nişanı" adlı filmi çeviren Voulgaris, orta sınıf bir ailenin evinde evlatlık olarak büyüyen bir kızın kısa süren mutluluğunu, ailenin bulunduğu bir damat adayıyla tanışıp bir gece birlikte çıkmalarını konu eder. Yönetmen burada öğretici bir anlatımdan uzaklaşarak orta sınıfın iki yüzlü ahlakını eleştirir.

Bu arada sansür tarafından engellenen Adonis Kyrou'nun "To Bloko (Ab-luka)" filmi politik sakıncaları yüzünden gösterime girmez. Film, 2. Dünya Savaşında Yunanistan'da geçer. Bir meydana inen Alman askerleriyle yüzleri örtülü on muhbir halktan, arkadaşları olan bazı kişileri işaret eder ve orada Alman askerleri tarafından kurşuna dizilirler. Almanlar muhbirleri cesetleri yağma etmelerini emredince muhbirleride arkalarından vururlar. Muhbirler ölünce abluka çözülür. Bir Yunanlı'nın başka bir Yunanlıyı ele vermesi Cunta'nın hoşuna gitmemiştir.

Yasaklanan filmlerin en niteliklisi ise Panos Glikoforidis'in "Me ti Lamsi Sta Matia" (Gözlerindeki Parıldayışla) adlı filmidir. konusu, Alman işgali sırasında bir Yunan köyünde geçer. Bir Askerin öldürülmesiyle otuz genci köy meydanına toplayan Alman askerleri eğer gerçek suçlu gelmezse hepsinin öldürüleceğini söyler. Bu gençlerin arasında yaşlı bir babanın üç oğlu da vardır. Birinin hayatta kalması için Alman askerlerine yalvaran babaya, Alman subayı seçimi ona bırakır. Kimi seçeceğini bilemez. Çılgına döner. Sabaha kadar onları nasıl büyüttüğünü canlandırır. Sabahleyin meydana gelen baba, gerçek suçlunun hala ortaya çıkmadığını görür. Halkta huzursuzluk vardır, bir başkaldırı olacağını düşünen sabaclar hepsinin üzerine ateş açar, ölümlerin arasında yaşlı baba da vardır.

1974 SONRASI SİNEMACI KUŞAĞI:
Kendine özgü bir sinemayı kitlelere kabul ettirme açısından "Iris'in Renkleri" "Tembeller Vadisi" "Melodrama" ile Panayatapoulos; "Önemli Bir Nedenle" "Fabrika" gibi gerçekçi üslupla anlattığı

filmleriyle Psarras; Soyut ve kişisel bir sinema dilini yeğleyen Ferris; "Nazım Hikmet'e Mektup" filmi ile Aristopulos bu dönemin ilk akla gelen isimleridir.

74 sonrası ve günümüz kuşağının ilgi alanlarını, Cunta döneminin olayları, işkenceler ve işkenceciler oluşturur.

Tarihsel ve toplumsal kimlik sorununun, toplumsal değişimler 74 kuşağı ve sonrasında en çok ilgilendiren konular olmuştur. Papasthatis, "Yunanlıların Zamanında", Christofis "Gezinti" Tornes "Balamos", Mavarođis "Leonere'nin Mutlu Yüzü" ile, Angelopulos da olduğu gibi kimlik sorununu ön plana çıkaran filimlerdir.

Bunlar arasında Costas Ferris de adı anılmadan geçilecek bir yönetmen değildir elbet. Ferris "Rembetiko" filminde savaş dolayısıyla Yunanistan'a göç etmek zorunda kalan milyonlarca Rum'dan biri olan İzmir'li ünlü şarkıcı Mirika'yı konu alır.

Filmde, Türkiye'den Yunanistan'a göçen Rumların karşılaştıkları baskılar, sefalet sonucunda yarattıkları "Rembetiko Kültürü" anlatılır. Rembetiko Müziği bu grup tarafından getirilen konuları esrar, hapisane, umutsuz aşk üzerine kurulu olan bir alt kültür müziğidir. Bu müzik, döneminde Metaxas tarafından yasaklanır, ayrıca sol kesimin de hoşuna gitmez. 1970 yılında müzikçi Theodorakis'in de katkılarıyla geniş kitlelere ulaşmış gerçek anlamını bulur.

İşte bu müziklerle uğraşan yönetmen, "müziğin bütün kültürlerin, ırkların, dinlerin bulunduğu ortak nokta, en mükemmel dil" olduğunu söyler.

Filmde, Rembetiko müzisyenleri ve onların acıları yansıtıyor. Filmin son sahnelerinde Marika, dostu Yorga'ya söylediği "Nereye gidersek gidelim, biz hep yabancayız" sözü, Yunanistan'ın dışında yaşayan Rumların duygularını en iyi anlatan cümle olmakla birlikte filmin özünü de bize kavratıyor.

Yalnızca dramatik kurgu üzerine yoğunlaşmayan ve sinemanın farklı alanlarında ürünler veren diğer genç sinemacılar belgesel ve kısa metrajlı filmlerde de başarılı olmuşlardır.

1964 yılı belge filimciliği için iyi bir dönemdir. Bu yıl içinde yapılan filmler Yunanistan'ın Cannes Film Şenliği'nde temsil etmiştir. Teknik bakımdan başarılı olan "Imaginos from Greece"ın yanısıra, Makris'in "Demir Kapı", Voulgaris'in "Mutlu Gün" Theos'un "Dava" adlı filmleri ilk politik belgesel niteliğini taşır.

Dionisis Grigrotos'un uzun metrajlı belgeseli "Bir Rolü Oynamak" Yunanistan'ın son elli yıllık tarihine ilişkin ciddi bir çalışmadır.

Yunan DeneySEL Sineması'nda ise Kostas Sfikasın gravürlerden oluşturarak ortaya çıkardığı freks tarzındaki "Metropoli" filmi uzun metrajlı olup deneySEL sinema alanında özel yeri olan bir filmidir.

ÜYELERİMİZE ÜCRETSİZ BİLGİSAYAR KURSU

"TEMEL BASIC VE KULLANMA ESASLARI"

KAPSAM:

- ✓ Bilgisayarın tanıtımı ve genel donanımı hakkında bilgiler
- ✓ Disk İşletim Sistemi (DOS) hakkında genel bilgiler ve en çok kullanılan DOS komutlarının örneklerle açıklanması.
- ✓ Akış Diyagramları ile programlama mantığının geliştirilmesi.
- ✓ BASIC programına ait komutların örnek programlarla açıklanması.

Kurs Yöneticisi: Endüstri Mühendisi Niyazi OĞUZ

Tarih: 14. 03 - 25. 04. 1993 (Pazar Günleri Toplam Kurs Süresi 30 Ders Saati)

Saat: 10.00-14.00

Yer: MMO İzmir Şubesi Eğitim Merkezi Atatürk Cad. No: 422 Kat: 3-4 ALSANCAK

Not: Katılımcıların 12 Mart Cuma Saat 18.00'e kadar Eğitim Merkezimizden Sn. Niyazi OĞUZ'a başvuru yapmaları gerekmektedir.

Tel: 22 57 56 - 63 27 25

VIDEO FİLM EVİNİZDE DEĞİL, ODANIZDA İZLEYİN!...

Tarih

Saat

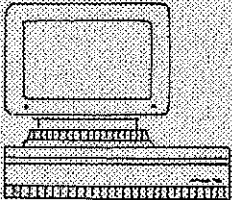
Film

10 Mart 1993 Çarşamba	19.15	Twelve Chairs (M. Brooks)
14 Mart 1993 Pazar	14.00	Lili Marlen (R.W. Fassbinder)
17 Mart 1993 Çarşamba	19.15	Sex Hakkında Bilmek İstedığınız Her Şey (W. Allen)
21 Mart 1993 Pazar	14.00	Hair (Mitos Forman)
24 Mart 1993 Çarşamba	19.15	Karamazov Kardeşler (R. Brooks)
28 Mart 1993 Pazar	14.00	Potemkin Zırhlısı (Eisenstein)
31 Mart 1993 Çarşamba	19.15	Twelve Chairs (M. Brooks)

Yer: Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Eğitim Merkezi - Atatürk Cad. No: 422/3-4 Alsancak-İZMİR

Not: Katılım ücretsizdir

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ EĞİTİM MERKEZİ

bilgisayar

KURSLARI

- ✓ Eğitim Merkezimizde sürdürülmekte olan bilgisayar kurslarında yeni sınıflar oluşturulmaktadır.
- ✓ Kursları başarıyla tamamlayanlara "MMO Kurs Katılım Belgesi" verilmektedir.
- ✓ Üniversite öğrencileri ve yükümlülükleri yerine getiren TMMOB ve meslek odaları üyeleri indirim uygulanmaktadır.
- ✓ Kontenjanlar sınırlıdır.

Kurs	Toplam Ders Saati	İndirimli	Diğer
DOS- LOTUS- D BASE	50	750.000 TL	1.000.000 TL
WINDOWS- EXL-PARADOX	50	750.000 TL	1.000.000 TL
DOS- C	50	750.000 TL	1.000.000 TL
DOS- PASCAL	50	750.000 TL	1.000.000 TL
AUTO CAD	30	900.000 TL	1.200.000 TL

Atatürk Cad. No: 422 K: 3-4 Alsancak - İZMİR (Alsancak Garı Karşısı) Tel: 22 57 56 - 63 27 25